

ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVENESS
OF THE POMNAKARACHA SAWATTHAYANON SCHOOL
IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1.

พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

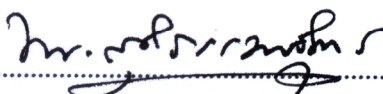
**FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVENESS
OF THE POMNAKARACHA SAWATTHAYANON SCHOOL
IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1.**

Phramaha Boonserm Dhammathinno (Thongsri)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2011

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

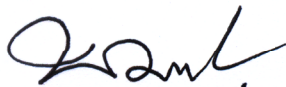
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(พระสุธีธรรมมานูวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

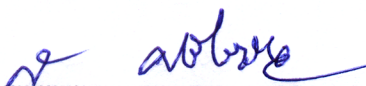
(พระมหาสม กลุยาโณ, ดร.)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.เริงชัย หมื่นชนะ)

กรรมการ

(ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

กรรมการ

(ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู)

กรรมการ

(ผศ.ดร.สิน งามประโคน)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู

กรรมการ

ผศ.ดร.สิน งามประโคน

กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราช
สวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

ผู้วิจัย : พระมหาบุญเสริม ชุ่มทินโน (ทองศรี)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย พธ.บ., M.Ed., Ph.D.

: ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู่ พธ.บ., M.A., Ph.D.

: ผศ. ดร. สีน งามประโคน พธ.บ., M.A., Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๓๑ / ๘ / ๒๕๕๔

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ และ ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๕ คน ครู จำนวน ๘๗ คน บุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน ๑๒ คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน ๑๑ คน และผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน ๕๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๖๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น ๑๖๕ ฉบับ โดยเป็นประชากรตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประเมินค่า ๓ ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษวิจัยพบว่า

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ทั้ง ๕ ด้าน พบว่าโดยภาพรวม และเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสภาพของโรงเรียน และด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน ในเรื่องความพร้อมของโรงเรียน ประเด็นในการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ การกำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการ และการ

กำหนดระเบียบปฏิบัติ และคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านผู้บริหาร ประเด็นการมีวิสัยทัศน์ทางการบริหาร การมีความรับผิดชอบเสียสละ เพื่อพัฒนางานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านครูผู้สอน แทบทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมแล้วด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านชุมชน ประเด็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการของโรงเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านทรัพยากรโดยภาพรวมทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านเกือบทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอนที่มีการมีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากโดยภาพรวมของการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้จัดดำเนินการทุกเรื่องนับตั้งแต่การวางแผนงานวิชาการ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการประเมินผลอย่างมีระบบแบบแผนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอน มีผลการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร และรับรู้เป็นแนวทางเดียวกัน นำมาปฏิบัติตลอดปีการศึกษา

- Thesis Title** : FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
EFFECTIVENESS OF THE POMNAKARACH SAWATYANON
SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1.
- Researcher** : Phramaha Boonserm Dhammathinno (Thongsri)
- Degree** : Master of Arts (Educational Administration)
- Thesis Supervisory Committee**
- : Asst. Prof. Dr. Suddhipong Srivichai
B.A., M.Ed., Ph.D.
- : Asst. Prof. Dr . Somsak Boonpoo
B.A., M.A., Ph.D.
- : Asst. Prof. Dr . Sin Ngamprakhon
B.A., M.A., Ph.D.
- Date of Graduation** : 31 / 8 / 2011

ABSTRACT

The Purposes of this Research were 1) to study factors affair administration in Pomnakarachsawatyanon school in Samutprakan Educational area Office 1. And 2) to study the effectiveness affair administration in Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan educational area office 1.

The research was conducted by using the method of survey research. The research was comprised of 5 administrators, 87 teachers, 12 other educational personals, 11 members of school committee and 50 guardians, the total number was 165,165 questionnaires were used to obtain data from sampled population. The research instrument was questionnaire consisting of checklist and 3 level rating scale designed by the researcher. The statistics used in analyzing the data were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research showed that

The results of the research showed that in overall and almost every aspect. 5 factors of academic affair administration were rated at a moderate level, except general condition of school and teachers were rate at a high level. When considering in each particular aspect, it was found that general condition of school, preparedness of school, school administration structure designed to let

everyone take responsibility were rated at a high level. Arrangement of learning resources for promoting academic affair administration, arrangement of materials, establishment of policy for developing academic affair and establishment of regulation and academic affair Manual were rated at a high level, but other aspects were rated at a moderate level.

When considering administrations, administration vision and sacrifice dedicated for developing academic affair were rate at a high level. When considering teachers, in overall and almost every aspect, they were rated at a high level. When considering community, giving nearby schools a chance to receive school's academic services was rated at a high level. When considering resources, every aspect was rated at a moderate level.

For effectiveness of academic affair administration, it was found that in overall and almost every aspect, they were rated at a moderate level, except curriculum management and teaching management consisting of target achievement, monitoring, performance evaluation, systematic and continuous improvement and development were rated at a high level. The possible reason was that every aspect of academic affair administration was implemented ranging from academic affair planning, curriculum management, learning and teaching management, educational supervision, systematic evaluation and continuous development, especially curriculum management and learning and teaching management consisting of target achievement, monitoring, performance evaluation, systematic and continuous improvement and development, moreover, every school personnel participated in establishment of learning and teaching activities and followed the same guideline throughout the academic year.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยอาศัยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู และ ผศ. ดร. สีน งามประ โคน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำชี้แนะตรวจแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จบลงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ และอนุโมทนาขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ พระมหาสมบุรณ์ สุทธิโม รศ.พิเศษ ดร.วิษชุดา หุ่นวิไล ผศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ ผศ.บุญเลิศ จิรภัทร ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ และ ดร.กิตติ กอบัวแก้ว ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยพร้อมทั้งคำแนะนำเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ที่ผู้วิจัยมีข้อคิดขัด ให้กระจ่างชัดเจนสามารถทำงานบรรลุเป้าหมาย

ขอขอบพระคุณและอนุโมทนาขอบคุณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณาจารย์ภาควิชา บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ให้การศึกษาอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง อีกทั้งให้คำแนะนำชี้ทางออกบอกทางให้ ได้แก้ไข ด้วยดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขออนุโมทนาขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการนเรศวร์ พัฒน์พันธุ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ป้อมนาคราชสวาทยานนท์ ที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในสถานศึกษาดังกล่าว และ อนุโมทนาขอบคุณ คณะครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดจน ทั้งครูอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ที่ได้ช่วยเหลืออย่างยิ่ง โดยเฉพาะ อาจารย์ พิเศษฐ ยังตรง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ทั้งได้เอื้อเฟื้อข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ พระครูสมุทรเจติยาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดพระสมุทรเจดีย์ พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก และอุบาสิกาทุกคนของวัดพระสมุทรเจดีย์ ที่ได้ให้ความเมตตา ขวนขวายส่งเสริมช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

คุณูปการใดๆ ที่เกิดจากการทำงานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมถวายเป็นสักการบูชา แด่คุณพระรัตนตรัย คุณ โยมแม่वान ทองศรี ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ ท่านเจ้าของตำราที่ผู้วิจัยใช้เพื่อ การศึกษาค้นคว้า ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่าน และขออุทิศกุศลผลบุญที่เกิดจากการวิจัยนี้แก่ บุพการีชนผู้ล่วงลับโดยเฉพาะคุณพ่อสวน ทองศรี ผู้ให้ชีวิตให้สติให้ปัญญา แต่หากว่าข้อบกพร่อง ใดๆ ที่เกิดจากการวิจัยนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฌ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๔ คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ	๗
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ การบริหารเชิงระบบ	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล	๑๘
๒.๓ การบริหารงานวิชาการ	๒๓
๒.๔ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	๓๑
๒.๕ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	๔๓
๒.๖ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์	๕๐
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๐
๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๕
๓.๑ ประชากร	๖๕
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๖
๓.๓ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	๖๖

๓.๔	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๖
๓.๕	การแปลผล	๖๗
๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๘
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๙
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๙
๔.๒	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์โดยรวมและเป็นรายด้านรวม ๕ ด้าน	๗๒
๔.๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์โดยรวมและเป็นรายด้านรวม ๕ ด้าน	๗๕
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๘๕
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๘๕
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๘๘
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๙๒
บรรณานุกรม		๙๓
ภาคผนวก		๙๘
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๙๙
	ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	๑๐๕
	ภาคผนวก ค หนังสือออกในการวิจัย	๑๑๕
ประวัติผู้วิจัย		๑๑๘

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔.๑	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	๗๐
๔.๒	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	๗๐
๔.๓	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์	๗๑
๔.๔	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวม	๗๒
๔.๕	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านสภาพของโรงเรียน	๗๓
๔.๖	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านผู้บริหาร	๗๔
๔.๗	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน	๗๕
๔.๘	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านชุมชน	๗๖
๔.๙	การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านทรัพยากร	๗๘
๔.๑๐	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวม	๗๙
๔.๑๑	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผน	๘๐
๔.๑๒	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	๘๑
๔.๑๓	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	๘๒
๔.๑๔	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา	๘๓
๔.๑๕	การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผล	๘๔

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑	กระบวนการบริหารงานวิชาการ	๒๘
๒.๒	โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์	๕๒
๒.๓	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และสังคมโดยรวม ต่างก็ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ การเลื่อนไหลของวัฒนธรรมอย่างไร้พรมแดน โดยขาดความรู้ที่จะเป็นภูมิคุ้มกันในการถ่วงดุลที่ดี ได้ส่งผลกระทบต่อระบบคุณค่า ความเชื่อ พฤติกรรม การดำรงชีวิต และการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประกอบกับปัญหาเดิมที่ไม่มีความสมดุลของโครงสร้างการพัฒนาด้านสังคม ทำให้สังคมไทยกำลังประสบปัญหาหลายด้าน และแม้ว่าการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาจะสร้างความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ แต่ก็ไม่ได้สร้างโอกาสและความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่มากนัก กลับเป็นการสร้างช่องว่างทางสังคม ระหว่างคนจนคนรวย ด้านรายได้ เกิดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ ด้วย^๑

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมเมืองและชนบท ส่งผลต่อสัมพันธภาพของครอบครัว เกิดความแตกแยก เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นสู่รุ่นน้อยลงเพราะขาดความสัมพันธ์ใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองใหญ่ เกิดปัญหาสังคม เรื่องยาเสพติด อาชญากรรมต่างๆ มีการรับวัฒนธรรมต่างๆ ที่หลากหลาย โดยสื่อมีการนำเสนอที่ไม่สร้างสรรค์เท่าที่ควร ทำให้เป็นปัญหาทับซ้อนโยงโยกันไปมาซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม^๒

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข คือสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการให้การอบรมสั่งสอนให้การศึกษา เพื่อพัฒนา

---

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สกศ, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔-๒๕.

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรอบทิศทางทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : ๒๕๕๐), หน้า ๗.

เยาวชนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตนเองได้

การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาค้นคว้า ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้^๓

ฉะนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาประเทศจนอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศแม้แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กล่าวถึงการศึกษาวีหลายส่วนด้วยกัน อาทิ มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในมาตรา ๘๐ ได้กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนว่า รัฐต้องจัดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย ระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมที่ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๑ มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนในหมวดที่ ๔ แนวการจัดการศึกษามาตรา ๒๓ บัญญัติว่าการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

^๓กรมวิชาการ. กองวิจัยทางการศึกษา, **สรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของเด็กไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑.

จากสภาพการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษามีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งปัจจุบันนี้เป็นหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะงานด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้นำวิชาการ และสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการ พร้อมกับสร้างผลผลิต คือผู้เรียน ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป จากภาระหน้าที่ที่กล่าวมานี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย ค้นคว้าเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลงานวิชาการในด้านต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

โรงเรียนป้อมนาคราชสวนานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ประจำอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ก่อตั้ง เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๒ เบื้องต้นนั้นเป็นโรงเรียนที่ยังขาดการพัฒนา โรงเรียนให้ได้มาตรฐานในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านวิชาการแก่นักเรียน อย่างไรก็ตาม ช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา โรงเรียนดังกล่าว กลับได้รับการพัฒนาขึ้นในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ โดยมีภาพแห่งความสำเร็จ คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนที่ สรุปได้ว่า เป็นโรงเรียนชั้นดีมีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง ซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา สนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง และสังคม

ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ ถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนป้อมนาคราชสวนานนท์นั้น มีบทบาทที่สำคัญมากต่อการจัดการศึกษาอย่างได้ผล เนื่องจากงานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยบริบทของโรงเรียนมีการแบ่งการบริหารงานออกเป็น ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านบริหารวิชาการ ๒) ด้านบริหารบุคลากร - ธุรการ ๓) ด้านบริหารกิจการนักเรียน และ ๔) ด้านบริหารงบประมาณ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งที่จะศึกษา ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนป้อมนาคราชสวนานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ว่า มีปัจจัยและประสิทธิผลใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ จนประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ และเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ ทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอันจะกำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ

กำกับ ติดตาม พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การบริหารงานวิชาการของตนให้เหมาะสม เพื่อให้จัดการศึกษาของโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาปัจจัย การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ดังนี้

๑. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ๕ ด้าน ได้แก่
  - ๑) ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน
  - ๒) ปัจจัยด้านผู้บริหาร
  - ๓) ปัจจัยด้านครูผู้สอน
  - ๔) ปัจจัยด้านชุมชน
  - ๕) ปัจจัยด้านทรัพยากร
๒. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ๕ ด้าน ได้แก่
  - ๑) ประสิทธิภาพในการวางแผนงานวิชาการ
  - ๒) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร
  - ๓) ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน
  - ๔) ประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษา
  - ๕) ประสิทธิภาพในการประเมินผล

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่น คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองเครือข่าย ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวนยานนท์ ทั้งหมด และประชากรเหล่านี้ถือเป็นประชากรตัวอย่างทั้งหมดในการศึกษาวิจัย จำนวน ๑๖๕ คน แยกได้ ดังนี้

๑. ผู้บริหาร	จำนวน ๕ คน
๒. ครู	จำนวน ๘๗ คน
๓. บุคลากรทางการศึกษาอื่น	จำนวน ๑๒ คน
๔. คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน ๑๑ คน
๕. ผู้ปกครองเครือข่าย	จำนวน ๕๐ คน
	รวม ๑๖๕ คน

๑.๓.๓ ขอบเขตตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น คือปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่

- ๑) เพศ
- ๒) ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน
- ๓) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

๒. ตัวแปรตาม คือปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน
- ๒) ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- ๓) ปัจจัยด้านครูผู้สอน
- ๔) ปัจจัยด้านชุมชน
- ๕) ปัจจัยด้านทรัพยากร

และ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ประสิทธิภาพในการวางแผนงานวิชาการ
- ๒) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร
- ๓) ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน
- ๔) ประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษา
- ๕) ประสิทธิภาพในการประเมินผล

๑.๔ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

ครู หมายถึง ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

บุคลากรทางการศึกษาอื่น หมายถึง เจ้าหน้าที่ วิทยากรท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องในสายสนับสนุนการสอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับการแต่งตั้ง

ผู้ปกครองเครือข่าย หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและปลาย ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่ในการช่วยเหลือ และร่วมมือกับสถานศึกษาในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านทรัพยากร

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลสำเร็จจากการบริหารงานวิชาการ มีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในด้านการวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการประเมินผล

ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน หมายถึง ความพร้อมของโรงเรียน เช่นการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ เป็นต้น

ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

ปัจจัยด้านครูผู้สอน หมายถึง การมีความรู้ความสามารถของครูอาจารย์ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

ปัจจัยด้านชุมชน หมายถึง ชุมชนและสถานศึกษาใกล้เคียงกับโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง การดำเนินการวางแผน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

ประสิทธิผลในการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง ผลสำเร็จในการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

ประสิทธิผลในการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง ผลสำเร็จในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

ประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

ประสิทธิผลในการนิเทศการศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

ประสิทธิผลในการประเมินผล หมายถึง ผลสำเร็จในการประเมินผลการเรียนการสอนของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๕.๑ ได้ทราบถึงข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

๑.๕.๒ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย จะสามารถนำไปเป็นกรอบการวางแผนการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนป้อมนครราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ให้มีประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ซึ่งมีแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๒.๑ การบริหารเชิงระบบ
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
- ๒.๓ การบริหารงานวิชาการ
- ๒.๔ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ
- ๒.๕ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
- ๒.๖ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ การบริหารเชิงระบบ

การบริหารเชิงระบบหรือการบริหารตามทฤษฎีระบบ เป็นการบริหารจัดการยุคใหม่ที่พิจารณาว่าองค์การจะมีระบบใหญ่ และระบบย่อยสัมพันธ์กันอยู่ภายใน และให้ความสำคัญในการนำสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยอื่นๆ รอบองค์การมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการด้วยได้มีนักวิชาการให้คำอธิบายเกี่ยวกับการบริหารเชิงระบบไว้ดังนี้

๒.๑.๑. ความหมายและความสำคัญของการบริหารเชิงระบบ

มีนักวิชาการให้ความหมายดังนี้

พระมหาชนแดน สมบุตร^๑ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การดำเนินงานที่ให้ความสำคัญในเรื่องความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างระบบย่อย กับระบบย่อย และระบบย่อยกับระบบใหญ่ในองค์การ และความสัมพันธ์ขององค์การกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อกันอยู่ทุกชั้นตอนเพื่อมุ่งสู่

---

^๑พระมหาชนแดน สมบุตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๒.

จุดหมายร่วมกัน และเพื่อความสัมพันธ์ขององค์กร และสร้างระบบการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจากความหมายของการบริหารเชิงระบบข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารเชิงระบบหมายถึง การสร้างระบบย่อยขึ้นมาให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และให้สอดคล้องกันกับระบบใหญ่ เพื่อให้การบริหารมุ่งสู่จุดหมายร่วมกัน เป็นการบริหารจัดการอย่างเป็นขั้นตอน สัมพันธ์ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม โดยได้นำสิ่งแวดล้อมมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการด้วย และเป็นการบริหารที่ต่อต้านแนวโน้มสู่ความเสื่อม รักษาสมดุลขององค์กรให้องค์การมีทางเลือกหลายทางในการบริหารจัดการ เมื่อองค์กรเจริญเติบโตสูงสุดแล้วหยุดนิ่งก็สามารถนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

จันทร์ธานี สงวนนาม^๒ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารเชิงระบบเป็นการดำเนินงานขององค์กรที่มีความสัมพันธ์กันและมีความเกี่ยวข้องกัน เป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อปฏิบัติงานให้องค์การประสบผลสำเร็จตามต้องการ

ทองอินทร์ วงศ์โสธร^๓ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารเชิงระบบเป็นการดำเนินงานที่มองว่าสิ่งทั้งหมดในองค์กรมีความสัมพันธ์กัน และรวมอยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปราชนู กกล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง^๔ ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีที่มองการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบตามหน้าที่งานขององค์กรที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยถือว่าระบบเป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่ต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

วิโรจน์ สารรัตนะ^๕ ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการตามทฤษฎีระบบเป็นการบริหารร่วมสมัยที่อธิบายว่าการบริหารจัดการนั้นสามารถมององค์กรหนึ่งๆ เป็นระบบหนึ่งๆ ว่ามีชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพ และมุ่งสู่จุดหมายขององค์กรร่วมกัน

^๒จันทร์ธานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : บั๊ก พอยน์, ๒๕๔๕), หน้า ๘๕.

^๓ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ทฤษฎีระบบ, อังใน นรา สมประสงค์ (บรรณาธิการ), ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๑-๔.(นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑๖๑ - ๑๗๐.

^๔ปราชนู กกล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๘๓ - ๘๔.

^๕วิโรจน์ สารรัตนะ, การบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๖), หน้า ๔๐.

จากความหมายของการบริหารเชิงระบบ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารเชิงระบบหมายถึง การสร้างระบบย่อย ขึ้นมาให้มีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องกับระบบใหญ่เพื่อการบริหารงานผู้ จดมุ่งหมายเดียวกัน และปรับปรุงองค์การให้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบ จะช่วยวิเคราะห์ระบบการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ต้องการ บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันได้

๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารเชิงระบบ

ความสำคัญของการบริหารเชิงระบบ มีนักวิชาการให้คำอธิบายไว้ดังนี้

ทองอินทร์ วงศ์โสธร^๖ ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงระบบมีความสำคัญและมีประโยชน์ ต่อการบริหารการศึกษาในเรื่องระบบโรงเรียน ความเปลี่ยนแปลง นโยบายการศึกษาและการ ทำงานร่วมกันกับกลุ่ม รวมถึงทำให้ผู้บริหารมองเห็นปัญหาในภาพรวมมองปัญหาอย่างเป็นระบบ และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆของปัญหาเพื่อทำให้เกิดการแก้ไขอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ปราชนู กกล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง^๗ ได้กล่าวว่า การบริหารตามทฤษฎีระบบนี้ มีประโยชน์ในส่วนที่สามารถช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดขอบเขตขององค์การและสามารถ จัดสร้างระบบย่อยขึ้นมาให้สอดคล้องกันกับระบบใหญ่ และให้ระบบย่อยแต่ละระบบมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกัน หากระบบที่ได้ตั้งขึ้นมานั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็ถือว่าเป็นระบบเปิด

และหากไม่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็ถือว่าเป็นระบบปิด และเมื่อเวลาผ่านไป องค์การก็อาจจะเจริญขึ้นถึงขีดสูงสุด หยุดนิ่งอยู่หรือเสื่อมลงไป เมื่อถึงจุดนี้้องค์การก็สามารถ ที่จะใช้กระบวนการป้อนกลับ เพื่อต่อต้านความเสื่อมได้อีก

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์^๘ ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงระบบจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดขอบเขตขององค์การได้ และการใช้ระบบ ย่อยในองค์การให้มีปฏิสัมพันธ์ และสนับสนุนระบบใหญ่ได้ รวมถึงช่วยให้ผู้บริหารมองเห็น ความสัมพันธ์ขององค์การกับสภาพแวดล้อมได้อย่างครอบคลุมเพื่อบริหารองค์การให้บรรลุ วัตถุประสงค์

^๖ทองอินทร์ วงศ์โสธร, **ทฤษฎีระบบ**, อ่างใน นรา สมประสงค์ (บรรณาธิการ), ประมวลสาระชุด วิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๑-๔., หน้า ๑๖๑ - ๑๗๐.

^๗ปราชนู กกล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, หน้า ๘๓ - ๘๔.

^๘ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ **ทฤษฎีองค์การ** (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

วิโรจน์ สารรัตนะ^๕ ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงระบบเปิดจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในอันที่จะกำหนดบทบาทและหน้าที่ของตนเพื่อประสานกิจกรรมต่างๆ ผู้การบรรลุจุดหมายขององค์กร ป้องกันความเสี่ยง จัดหาทรัพยากรและพลังงานเข้าสู่องค์กรเพื่อความเติบโตก้าวหน้า การเลือกทางเลือกเพื่อบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสมดุลภายในองค์กรและการนำผลข้อมูลย้อนกลับมาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นวงจรต่อเนื่อง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานเชิงระบบมีส่วนช่วยสำคัญในการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร ทำให้ระบบย่อยกับระบบย่อยมีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับระบบใหญ่ในองค์กร ซึ่งจะมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเพื่อนำปัจจัยและกระบวนการมาสู่ระบบ และนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาปรับปรุงองค์กรและต่อต้านความเสี่ยง ช่วยให้มองปัญหาในภาพรวมที่สัมพันธ์กัน ทั้งช่วยในการวิเคราะห์ระบบขององค์กรสร้างความเปลี่ยนแปลง กำหนดนโยบายขององค์กร ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการร่วมกันทำงานตามบทบาทหน้าที่เพื่อการบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงสรุปความว่า การบริหารเชิงระบบมีความสำคัญ กับการเกี่ยวข้องกับระหว่างกระบวนการบริหาร ไปสู่การปฏิบัติจริงที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายทุกคนมีส่วนร่วมใน ทุกขั้นตอน ผู้บริหารเองสามารถศึกษากระบวนการต่างๆ เป็นขั้นเป็นตอนเพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ โดยจะมีเทคนิคต่างๆ มาเสริมให้การปฏิบัติตามขั้นตอนมีปัญหาและอุปสรรคน้อยลง และความสำเร็จตามเป้าหมายก็จะสูงขึ้นด้วย

๒.๑.๓ การบริหารการศึกษาเชิงระบบ

การบริหารการศึกษาเชิงระบบมีนักวิชาการ ให้ความเห็นไว้ดังนี้

ทองอินทร์ วงศ์โสธร^๖ ได้กล่าวว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาที่ดำเนินการในลักษณะระบบเปิดคือมีปัจจัยป้อนเข้าสู่โรงเรียน มีกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ มีผลผลิตทางการศึกษา และมีผลลัพธ์ติดตามมา การบริหารการศึกษาเชิงระบบจึงเป็นแนวทางการบริหารที่มีประโยชน์ต่อโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งการบริหารการศึกษาเชิงระบบมีลักษณะการดำเนินการที่มุ่งเน้นงาน และประโยชน์ทางการศึกษาของโรงเรียน ๔ ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

^๕วิโรจน์ สารรัตนะ การบริหารการศึกษา, หน้า ๔๐.

^๖ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ทฤษฎีระบบ, อ่างใน นรา สมประสงค์ (บรรณาธิการ), ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๑-๔, หน้า ๑๖๑-๑๗๐.

๑. การดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ระบบของโรงเรียน การบริหารการศึกษาเชิงระบบจะดำเนินการด้วยการนำปัจจัยป้อนเข้าที่หลากหลายนับทั้งทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรวัสดุ และสารสนเทศซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการบริหารการศึกษาเข้ามาสู่กระบวนการแปรสภาพหรือกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สำคัญ คือกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการบริการ แล้วสำเร็จผลเป็นปัจจัยป้อนออกหรือผลผลิตทางการศึกษาที่ประกอบด้วย นักเรียน ครู และผลผลิตอื่นๆ ของโรงเรียน การบริหารการศึกษาเชิงระบบโดยเฉพาะ โรงเรียนหรือสถานศึกษาในฐานะที่เป็นระบบเปิด คือโรงเรียนมีปัจจัยตัวป้อนเข้า มีกระบวนการ และผลผลิตเช่นเดียวกับองค์การอื่นที่เป็นระบบเปิด โดยที่โรงเรียนมีองค์ประกอบดังนี้

๑) ปัจจัยตัวป้อนเข้าจากสภาพแวดล้อม ได้แก่

(๑) ทรัพยากรมนุษย์ เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และบุคลากรเจ้าหน้าที่แผนกอื่นๆ เป็นต้น

(๒) ทรัพยากรวัสดุ เช่น อาคาร วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ดิน ฯลฯ

(๓) ทรัพยากรการเงิน เช่น งบประมาณแผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาค เป็นต้น

(๔) ทรัพยากรสารสนเทศ เช่น ความคิดเห็นต่อโรงเรียนของผู้ปกครอง หรือรายงานเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นต้น

๒) กระบวนการแปรสภาพของโรงเรียน ได้แก่

(๑) กระบวนการเรียนการสอน เช่น การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผล เป็นต้น

(๒) กระบวนการบริการ เช่น การให้คำปรึกษา การส่งเสริมสุขภาพของผู้เรียน การบริการจัดหางานทำให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา เป็นต้น

(๓) กระบวนการบริหาร เช่น การวางแผน การตัดสินใจ การจูงใจการเป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การจัดงบประมาณ เป็นต้น

๓) ปัจจัยป้อนออกหรือผลผลิตของโรงเรียน ได้แก่

(๑) ผลผลิตเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น ความรู้ เจตคติ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาการเรียน การขาดเรียน การออกจากโรงเรียนกลางคัน การสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

(๒) ผลผลิตเกี่ยวกับครู เช่น ความพึงพอใจของครู พัฒนาการด้านการจัดการเรียนการสอนของครู การขาดการลา หรือการย้ายออกของครู เป็นต้น

(๓) ผลผลิตอื่นๆ เช่น นโยบายของโรงเรียน กฎระเบียบข้อบังคับ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นต้น

การบริหารการศึกษาเชิงระบบนี้จะช่วยให้แนวทางในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างสอดคล้องกับความหลากหลายของปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก หรือผลผลิต โดยวิธีการดังนี้ ๑) กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาและดำเนินการจัดปัจจัยป้อนเข้าและจัดกระบวนการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ๒) คำนึงถึงภาพรวมความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในโรงเรียนทั้งปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต และสภาพแวดล้อม ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยเฉพาะผลผลิตทางการศึกษาที่เป็นส่วนสำคัญจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อคุณภาพของปัจจัยป้อนออก หรือผลผลิตทางการศึกษา และ ๓) นำผลย้อนกลับมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งสามารถปรับปรุงและพัฒนาได้ทั้งปัจจัยป้อนเข้าและกระบวนการจัดการศึกษา

๒. การดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงผลผลิตทางการศึกษาและเกิดนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ขึ้น การบริหารการศึกษาเชิงระบบช่วยส่งเสริมและสร้างความเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียนได้โดยนำปัจจัยป้อนเข้าใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ภายนอกโรงเรียนมาดำเนินการเพื่อพัฒนากระบวนการและปัจจัยป้อนออก หรือผลผลิตทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานดีขึ้น

๓. การดำเนินงานด้านการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของโรงเรียน นโยบายการศึกษาเป็นผลผลิตที่มากตัวป้อนหลักคือความต้องการ และสนับสนุนทางการศึกษาการนำหลักการบริหารเชิงระบบมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความต้องการและการสนับสนุนเหล่านั้นให้เป็นนโยบายการศึกษา และเป็นกรอบแนวคิดวิเคราะห์นโยบายการศึกษา

๔. การดำเนินงานด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม ในโรงเรียนจะมีกลุ่มทำงานแบบทางการ และกลุ่มทำงานแบบไม่เป็นทางการถือเป็นปัจจัยและมีลักษณะการทำงานแตกต่างกันซึ่งถือเป็นกระบวนการ การบริหารเชิงระบบจึงช่วยในการกำหนดหลักการทำงานร่วมกับกลุ่ม ดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์การทำงานที่ทุกคนมีส่วนร่วม แบ่งความรับผิดชอบและหน้าที่ชัดเจน ใช้ข้อมูลย้อนกลับมาควบคุมติดตามและปรับปรุงการทำงาน ทำกลุ่มให้เป็นระบบเปิดด้วยแลกเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก จัดปัจจัยตัวป้อนและผลผลิตให้สมดุลกัน และให้อิสระในการทำงานแก่กลุ่ม

เสนาะ ตียาว^{๑๑} ได้ให้ความเห็นถึงการบริหารการศึกษาเชิงระบบไว้สรุปได้ดังนี้ การจัดการศึกษามีลักษณะการดำเนินการแบบระบบเปิดคือรับปัจจัย ภายนอกเข้ามาเชื่อมโยงสัมพันธ์ ในกระบวนการจัดการศึกษา สถานศึกษากับปัจจัยภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กันเกือบสมบูรณ์ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เมื่อสภาพแวดล้อมบริบททางการศึกษาเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับตัวตามไปด้วย การศึกษาต้องรับทรัพยากรจากภายนอก มาสู่กระบวนการจัดการศึกษาแล้วส่งผลิตผลทางการศึกษาออกสู่ระบบอื่นหรือสังคมซึ่งเป็นระบบ ใหญ่ต่อไป เมื่อการศึกษาคือระบบเปิดสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงมีลักษณะสำคัญคือ ๑) มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทุกชนิดอย่างไม่มีการขยับเขยื้อน ๒) เกิด เป็นพลังรวมที่มาจากความสัมพันธ์กันหรือการทำงานร่วมกันของปัจจัย ๓) ความสมดุลปรับตัวและ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และ ๔) ได้ผลิตผลที่เท่ากันด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน

อนันตชัย พงศ์สุวรรณ^{๑๒} ที่ได้กล่าวว่าการศึกษาเป็นระบบเปิดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับ ระบบอื่นและสภาพแวดล้อมภายนอก ไม่สามารถดำรงอยู่เพียงลำพังได้ ต้องรับทรัพยากรจาก ภายนอกเข้ามาสู่กระบวนการจัดการศึกษาแล้ว ส่งผลิตผลทางการศึกษาออกสู่ระบบอื่นและ สภาพแวดล้อมภายนอกต่อไป

ศิริพงษ์ เสาภายน^{๑๓} ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาตามแนวคิดเชิงระบบสามารถ พิจารณาความสัมพันธ์ของระบบการบริหารการศึกษาทั้งระบบได้ เพราะความสัมพันธ์นั้น มีลักษณะเชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยอธิบายการบริหารการศึกษาเชิงระบบตามองค์ประกอบของ ทฤษฎีระบบ สรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจัยป้อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ปัจจัยป้อนนี้มาจากสภาพแวดล้อม ที่ประกอบด้วย บุคลากร การเงิน ทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ นโยบายรัฐบาล การบริหารขององค์กร ส่วนท้องถิ่น โครงสร้างของกฎหมาย รวมถึงปัจจัยป้อนจากโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ กำหนดแนวทางของโรงเรียน ที่ประกอบด้วย ผู้เรียนอาจต้องการให้สถานศึกษาจัดการให้ทำงานได้ เหมาะสมหรือต้องการเรียนต่ออีก ครูอาจต้องการเงินเดือนสูงขึ้น สภาพการทำงานดีขึ้นมีความ

^{๑๑}เสนาะ ตียาว, หลักการบริหาร (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๖.

^{๑๒}อนันตชัย พงศ์สุวรรณ, การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (บุรีรัมย์ : โรงพิมพ์วินัย, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒.

^{๑๓}ศิริพงษ์ เสาภายน, หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : บั๊ก พอยท์, ๒๕๔๗), หน้า ๔๔ - ๔๕.

มันคงในอาชีพมากขึ้น คณะกรรมการบริหารโรงเรียนอาจต้องการคุณภาพและผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุนมากขึ้น

๒. กระบวนการถ่ายโอน โรงเรียนได้ปฏิบัติงานปรับเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าจากสภาพแวดล้อมเป็นผลลัพธ์ทางการศึกษาในลักษณะการบริหารงานเชิงปฏิบัติการในโรงเรียนทั้ง การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายและการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในลักษณะ การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

๓. ผลลัพธ์ทางการศึกษา เมื่อได้ดำเนินการเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าตามกระบวนการจัดการศึกษาแล้วผลลัพธ์ที่ได้คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เจตคติของผู้เรียนต่อโรงเรียน การปฏิบัติงานของครู ความพึงพอใจในงานของครู ระดับการพัฒนาของผู้เรียนและครู การลาออกกลางคันของผู้เรียน การลาออกของครู การขาดเรียนของผู้เรียนและการขาดงานของครู การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู และระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สภาพแวดล้อมภายนอกเมื่อได้รับผลลัพธ์แล้วก็จะสะท้อนกลับไปถึงสภาพแวดล้อมภายในคือระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการให้ผลสะท้อนกลับถือเป็นสิ่งสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษา เพราะถ้าเป็นการสะท้อนกลับเชิงลบ ก็จะสามารถแก้ไขจุดอ่อนของระบบการศึกษาได้

วิโรจน์ สารรัตนะ^{๑๔} ได้กล่าวว่า องค์กรทางการศึกษาได้นำทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการ โรงเรียนสมบูรณ์แบบโดยอธิบายการบริหารจัดการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบได้ดังนี้

๑. สถานศึกษาได้นำทรัพยากรบุคคล ได้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพและมีจำนวนเพียงพอ ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ได้มาตรฐานหลักสูตร หลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และชุมชนท้องถิ่น สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษามีความหลากหลายและงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน เข้ามาสู่ระบบปัจจัยป้อนเข้า

๒. นำปัจจัยป้อนเข้าทั้งหมดเข้ามาสู่ระบบกระบวนการ ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อคุณภาพของผู้เรียน จัดกระบวนการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทั้งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

^{๑๔}วิโรจน์ สารรัตนะ การบริหารการศึกษา, หน้า ๔๐.

๓. สุดท้ายสถานศึกษาได้ผลผลิตหรือผลลัพธ์ทางการศึกษา ที่เป็นผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้านจากการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข สามารถเรียนต่อและประกอบอาชีพได้ สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับ เป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอื่น และชุมชนท้องถิ่น

จากคำอธิบายการบริหารการศึกษาเชิงระบบข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเชิงระบบคือการนำหลักทฤษฎีระบบมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายสรุปได้ด้วยการบริหารจัดการตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีระบบทั้งลักษณะที่สถานศึกษาเป็นระบบเปิด และองค์ประกอบระบบของสถานศึกษาได้ดังนี้

๑. สถานศึกษามีลักษณะเป็นระบบเปิดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเองภายใน และมีความสัมพันธ์หรือปฏิกริยากับสภาพแวดล้อมภายนอกเมื่อสภาพแวดล้อมภายนอกบริบทเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาตามไปด้วยเพราะว่าสถานศึกษารับปัจจัยภายนอกเข้ามาสู่ระบบในลักษณะปัจจัยป้อนเข้า และกระบวนการจัดการศึกษาจนเกิด เป็นพลังรวมในการดำเนินการแล้วส่งผลผลิตหรือปัจจัยป้อนออกทางการศึกษาออกสู่ระบบอื่นและสังคม โดยที่ผลผลิตทางการศึกษาที่ได้จะมีผลผลิตที่เท่ากัน แต่วิธีการหรือกระบวนการจัดการศึกษามีความหลากหลาย และแตกต่างกัน การบริหารการศึกษาเชิงระบบมีส่วนช่วยการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาในเรื่องดังต่อไปนี้ ๑) วิเคราะห์ระบบของสถานศึกษาหรือโรงเรียนโดยช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา จัดสรรทรัพยากรป้อนเข้าอย่างเป็นระบบ กำหนดกระบวนการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่จะออกมาเป็นผลผลิตทางการศึกษา และนำข้อมูลย้อนกลับหรือผลลัพธ์มาปรับปรุงพัฒนาปัจจัยป้อนเข้าและกระบวนการจัดการศึกษา ๒) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษาหรือมีนวัตกรรมใหม่มาเปลี่ยนแปลงผลผลิตทางการศึกษา โดยนำปัจจัยป้อนเข้ามาใหม่จากภายนอกมาดำเนินการจนเกิดผลผลิต และนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา ๓) เปลี่ยนแปลงความต้องการ และสนับสนุนทางการศึกษาให้เป็นนโยบายทางการศึกษาที่ครอบคลุมชัดเจนและตรงกับความต้องการของชุมชน ๔) ช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างมีอิสระ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ทุกคนร่วมกันทำงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจน นำข้อมูลย้อนกลับมาควบคุมติดตามและปรับปรุงการทำงานและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก

๒. การบริหารการศึกษาเชิงระบบมีแนวการบริหารจัดการศึกษาตามองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีระบบ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

๑) สถานศึกษารับปัจจัยป้อนเข้ามาสู่ระบบ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาอื่น ทรัพยากรวัตถุ ประกอบด้วย อาคาร

สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อประกอบการเรียนรู้ ครูภัณฑ์ ที่ดิน เทคโนโลยี ทรัพยากรการเงิน ประกอบด้วย งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาคสมทบทุน และ ทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รายงานเกี่ยวกับสถานศึกษา กฎระเบียบและเงื่อนไขทางการศึกษา

๒) นำปัจจัยป้อนเข้ามาสู่กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัด และใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การสร้างหลักวิชา การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การให้คำปรึกษา การส่งเสริมสุขภาพผู้เรียนการจัดหางานให้ผู้สำเร็จการศึกษา การให้บริการสนับสนุน กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การนิเทศการเรียนการสอน การบริหารสถานศึกษา การวางแผน การตัดสินใจ การจูงใจ การเป็นผู้นำการติดต่อสื่อสาร การจัดงบประมาณ การใช้ระเบียบต่างๆ

๓) ได้ปัจจัยป้อนออกหรือผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ประกอบด้วย เจริญและเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ตัดสินใจเพื่อการบริหารได้ถูกต้อง ปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบ มีความรับผิดชอบต่อผลผลิตทางการศึกษา ครู ประกอบด้วย ความพึงพอใจ พัฒนาการด้านการสอน การเจริญก้าวหน้าในอาชีพ การขาด การลา การย้ายออก ผู้เรียนประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ทักษะกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการด้านการเรียน การสำเร็จการศึกษา เก่ง และดีขึ้น การขาดเรียน การออกกลางคัน และผลผลิตด้านอื่นๆ ประกอบด้วย นโยบายการศึกษาของสถานศึกษา กฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หลักการทำงานของกลุ่มบุคลากรในสถานศึกษา

สรุปว่า สถานศึกษาเป็นองค์การที่มีลักษณะเป็นระบบเปิดมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเอง ภายในและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกเมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง การบริหารการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนไปด้วยตามสภาพปัจจัยป้อนเข้า และได้ผลผลิตป้อนออกสู่สังคมภายนอก การบริหารการศึกษาเชิงระบบช่วยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เกิดนวัตกรรมใหม่มาจัดการศึกษาให้ได้ผลผลิตที่ต้องการ เปลี่ยนแปลงความต้องการและการสนับสนุนการศึกษาของชุมชน ให้เป็นนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของชุมชน และสังคม

การบริหารจัดการศึกษาเชิงระบบสามารถพิจารณาลักษณะการบริหารจัดการได้ดังนี้

๑) สถานศึกษารับปัจจัยจากสภาพแวดล้อมป้อนเข้าสู่ระบบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาคสมทบทุน รวมถึงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และกฎหมายระเบียบการศึกษา ๒) นำปัจจัยป้อนเข้ามาสู่กระบวนการจัดการศึกษา ได้แก่ การจัดและใช้หลักสูตร การ

จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศและให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน การให้บริการสนับสนุนการ ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียน การจัดหางานให้ผู้สำเร็จการศึกษา กระบวนการบริหารสถานศึกษาด้วยการ วางแผนตัดสินใจทางการบริหาร การจูงใจและเป็นผู้นำการบริหารการติดต่อสื่อสาร การจัด งบประมาณการใช้ระเบียบต่างๆ และ ๓) ได้ปัจจัยป้อนออกหรือผลผลิตทางการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารเจริญและก้าวหน้าในอาชีพ สามารถตัดสินใจเพื่อการบริหารได้ถูกต้อง จัดสรรทรัพยากร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนมีความพึงพอใจ และ เจริญก้าวหน้าในอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีความรู้มีเจตคติที่ดีต่อ การศึกษา มีทักษะในกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านการเรียน การสำเร็จการศึกษาตาม เป้าหมาย และผลผลิตอื่นๆ ได้แก่ นโยบายการศึกษาของสถานศึกษาสามารถตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชน สถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน บุคลากรในสถานศึกษา ทำงานร่วมกัน ได้ หลักสูตรสถานศึกษาได้รับการพัฒนา

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นสิ่งสำคัญที่ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานและ แสดงว่าการดำเนินงานนั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว มีนักวิชาการให้ทรรศนะ เกี่ยวกับประสิทธิผลไว้ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล มีนักวิชาการให้ความหมายประสิทธิผลไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร^{๑๕} ได้กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จ หรือผลที่เกิดขึ้นของงานที่องค์การพึงประสงค์หรือความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือ บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

---

^{๑๕}รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร, แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ ,ใน นรา สมประสงค์ บรรณาธิการ, ประมวลสารชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๕-๑๒ (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑๖๕.

พัฒนา เสงี่ยม^{๑๖} ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงผลของการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเป้าหมายที่ตั้งไว้

หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์^{๑๗} ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงความสามารถในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จุดสำคัญในการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ถูกคาดหวังตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และผลผลิตจริงที่มีขึ้น

สำนักพัฒนาระบบงบประมาณ^{๑๘} ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพหมายถึงการวัดผลเชิงคุณภาพขององค์กรว่า สามารถปฏิบัติงานได้ผลลัพธ์ตามพันธกิจของส่วนราชการได้ดีมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยแบ่งเป็น ๒ ประการ คือ ประสิทธิภาพ เชิงต้นทุนที่เป็นความสัมพันธ์ของต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และประสิทธิผล ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ของการทำงานกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

พระมหาชนแดน สมบุตร^{๑๙} กล่าวว่า ประสิทธิภาพหมายถึงผลสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผู้วิจัยสรุปว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จได้ตามเกณฑ์ของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยเน้นผลสำเร็จของงานมีประโยชน์อย่างมีคุณค่ามากมาย มีการตรวจสอบและวัดผลผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงและพิจารณาความสัมพันธ์ของต้นทุน

^{๑๖}พัฒนา เสงี่ยม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐.

^{๑๗}หน่วยตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : สำนักพัฒนาระบบงบประมาณ, **ประสิทธิภาพ**. [Online]. Available : http://www.bb.go.th/faq2/read_wbasp?id=2160 ออนไลน์, (๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓).

^{๑๘}สำนักพัฒนาระบบงบประมาณ อ้างในพระมหาชนแดน สมบุตร “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร” (๒๕๔๕), หน้า ๒๔.

^{๑๙}พระมหาชนแดน สมบุตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร” หน้า ๒๕.

หรือทรัพยากรกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ขององค์การ ทำให้มีผลงานที่คุณภาพสูง ต่อส่วนรวม

๒.๒.๒ ตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผล

การประเมินประสิทธิผลเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งเพราะจะทำให้ทราบถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายมีนักวิชาการให้ทรรศนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผล ดังนี้

บัญญัติ แก้วส่อง^{๒๐} ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์การวัดที่สรุปได้ดังนี้

๑. ผลผลิต (Production) เป็นการวัดผลผลิตเบื้องต้นที่สัมพันธ์โดยตรงกับผลผลิตที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการใช้บริการหรือบริโภคอยู่

๒. ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการวัดที่เน้นสัดส่วนของผลผลิตต่อปัจจัยนำเข้าโดยการวัดอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อการลงทุนหรือต่อหน่วยเวลา

๓. ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นการวัดความสำเร็จที่สามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานและสมาชิกได้

๔. การปรับตัว (Adaptiveness) เป็นการวัดความสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

๕. การพัฒนา (Development) เป็นการวัดความสามารถในการเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพการเจริญเติบโตให้เพียงพอต่อความต้องการของสภาพแวดล้อม

๖. การอยู่รอด (Survival) เป็นการวัดการคงไว้ได้ซึ่งวิธีการสร้างสมดุลที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน และให้สามารถอยู่รอดได้

วิโรจน์ สารรัตนะ^{๒๑} ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

๑. มุ่งอนาคต (Future Oriented) คือการพิจารณาถึงการมุ่งให้ได้ข้อเสนอแนะปรับปรุงงานหรือหาโอกาสที่ดีในอนาคต

๒. หลายมิติ (Multidimensional) คือการพิจารณาเรื่องมิติของปัจจัยที่มีความหลากหลาย

---

^{๒๐}บัญญัติ แก้วส่อง, องค์การ : การจัดการและการพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : อักษรวิพัฒน์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๖-๑๗.

^{๒๑}วิโรจน์ สารรัตนะ, ผู้บริหารโรงเรียน สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหาร ที่มีประสิทธิผล (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗๔ - ๑๗๕.

๓. ความคุ้มค่า (Cost- Effective) คือการพิจารณาความคุ้มค่าของผลที่ได้กับการลงทุน
๔. ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Accurate) คือการพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ
๕. กำหนดระยะเวลา (Timely) คือการพิจารณาการกำหนดระยะเวลาที่สามารถรับผลผลิตได้ถูกต้องตรงเวลา
๖. สามารถติดตามผลได้ (Monitorable) คือการพิจารณาสามารถติดตามผลได้ด้วยระบบการตรวจสอบที่หลากหลาย
๗. เป็นที่ยอมรับของสมาชิก (Acceptable) คือการพิจารณาถึงการเป็นที่ยอมรับของสมาชิกที่ร่วมปฏิบัติงาน
๘. ความยืดหยุ่น (Flexible) คือการพิจารณาถึงความยืดหยุ่นสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมได้

แคมเบลล์ (Cambell)^{๒๒} ได้กำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดประสิทธิผลไว้ ๑๘ เกณฑ์ตัวชี้วัด ซึ่งสรุปได้ดังนี้ ๑) ความสำเร็จตามเป้าหมาย ๒) คุณภาพของผลผลิตหรือการบริการ ๓) ปริมาณของผลผลิตหลัก ๔) ความพร้อมต่อคำร้องขอให้มีการบริการเฉพาะ ๕) ประสิทธิภาพที่ได้มาตรฐาน ๖) ผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ ๗) การเจริญเติบโตหรือการเพิ่มขยายขึ้น ๘) การใช้สภาพแวดล้อมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด ๙) ความมั่นคงได้แม้ในภาวะถูกกดดัน ๑๐) การเปลี่ยนงานหรือการรักษาบุคลากรไว้ได้ ๑๑) ความถี่หรือจำนวนครั้งการขาดงาน ๑๒) ความถี่หรือจำนวนครั้งของอุบัติเหตุ ๑๓) ขวัญ กำลังใจ และความผูกพันของบุคลากร ๑๔) การจงใจให้เต็มใจและพร้อมทำงาน ๑๕) ความพึงพอใจต่อบทบาทหรืองานของบุคลากร ๑๖) การยอมรับเป้าหมายของบุคลากร ๑๗) ความขัดแย้งหรือความสามัคคี และ ๑๘) การยืดหยุ่นปรับตัวได้ต่อการเปลี่ยนแปลง

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel)^{๒๓} ได้เสนอเกณฑ์ตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผลไว้ ๔ เกณฑ์ดังนี้

^{๒๒}แคมเบลล์ (Cambell) อ้างใน กันทิมา ไชคสุชาติ, “ประสิทธิผลการบริหารแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา (ครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต), ๒๕๔๖, หน้า ๔๒.

^{๒๓}ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel) อ้างใน รุ่ง แก้วแดง และชัชฌนรงค์ สุวรรณราช, ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๕ - ๑๒, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘๕-๑๘๖.

๑. การปรับตัว (Adaptation) ตัวชีวิตนี้ประเมินความสามารถในการปรับเปลี่ยน นวัตกรรม ความเจริญเติบโต และการพัฒนาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

๒. การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) ตัวชีวิตนี้ประเมินผลสัมฤทธิ์ คุณภาพ การจัดหาทรัพยากร และประสิทธิภาพของการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

๓. การบูรณาการ (Integration) ตัวชีวิตนี้ประเมินความพึงพอใจ บรรยากาศการทำงาน การสื่อความหมาย และความขัดแย้งของสมาชิกที่สามารถประสานความสัมพันธ์กัน ได้เพื่อปฏิบัติงาน

๔. การคงไว้ได้ซึ่งระบบค่านิยม (Latency) ตัวชีวิตนี้ประเมินความจงรักภักดี แรงจูงใจและเอกลักษณ์ของสมาชิกที่ดำรงรักษาวัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันไว้ได้

จากทฤษฎีเกี่ยวกับตัวชีวิตการประเมินประสิทธิผลข้างต้นนั้นสรุปได้ว่าการประเมิน ประสิทธิภาพสามารถได้ด้วยตัวชีวิตดังนี้ คือ ความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่คุณภาพผลผลิตหรือ การบริการ ปริมาณ ผลผลิตหลักที่ได้ การมุ่งให้โอกาสและข้อเสนอแนะที่ดี และปัจจัยเข้าสู่องค์การ มีความหลากหลาย ผลผลิตมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ ผลผลิตมีความถูกต้องสมบูรณ์และ เชื่อถือได้ สามารถรับผลผลิตได้ตรงเวลา สามารถติดตามผลผลิตได้ด้วยระบบตรวจสอบ ที่หลากหลาย ผลผลิตเกิดความคุ้มค่า มีผลกำไรหรือผลประโยชน์ตอบแทนและใช้สภาพแวดล้อม อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้แก่ ความเต็มใจที่จะทำงาน ความจงรักภักดีต่อองค์การ ความสามัคคี และยอมรับเป้าหมายร่วมกัน และมีขวัญและกำลังใจ และความผูกพันที่ดี องค์การมีการพัฒนาก้าวหน้าและเจริญเติบโตได้แก่ ความพร้อมให้บริการเฉพาะ ตามคำร้องขอ เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น มีการบูรณาการด้านบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การสื่อ ความหมายในองค์การ และมีค่านิยมวัฒนธรรมที่ดีงามร่วมกัน รวมถึง การสามารถยืดหยุ่นปรับตัว ได้ตามสภาพแวดล้อม ได้แก่ มีความมั่นคงและอยู่รอดได้ สามารถรักษาบุคลากรไว้ได้ ความขัดแย้ง ในองค์การลดลง และอัตราการขาดงานและอุบัติเหตุลดลง

สรุปว่า การประเมินประสิทธิผลสามารถวัดได้ด้วยตัวชีวิตต่างๆ เช่น ผลผลิตหลัก หรือการบริการที่ได้มีปริมาณและคุณภาพ การได้ข้อเสนอแนะใหม่ เพื่อปรับปรุงงานและขยายเพิ่ม โอกาสในอนาคต ปัจจัยเข้าสู่องค์การมีความหลากหลาย ผลผลิตมีความคุ้มค่าถูกต้องสมบูรณ์ สามารถรับผลผลิตได้ตรงเวลา ติดตามผลผลิตได้ด้วยระบบตรวจสอบที่หลากหลาย มีผลกำไรหรือ ผลประโยชน์ตอบแทน ใช้ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรมีความ เต็มใจที่จะทำงานและมีค่านิยมวัฒนธรรมที่ดีงามร่วมกัน จงรักภักดีต่อองค์การ สามัคคีและยอมรับ เป้าหมายร่วมกัน มีขวัญกำลังใจและความผูกพันที่ดี ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น มีบรรยากาศแบบ

มิตรและการสื่อสารความหมายที่ดีในการทำงาน องค์การมีความมั่นคงอยู่รอดได้ รักษาบุคลากรไว้ได้ อัตราความขัดแย้ง การขาดงาน และอุบัติเหตุในองค์การลดลง

๒.๓ การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการที่ถือว่าเป็นหัวใจหลักสำคัญของการบริหารการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

๒.๓.๑ แนวคิดการบริหารงานวิชาการ^{๒๔}

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

๒.๓.๒ วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ^{๒๕}

๑. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น
๒. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินภายนอกจากหน่วยงานภายนอก
๓. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

^{๒๔} รุ่งรัชดาพร เวชชาติ ดร., การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (สงขลา : นำศิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๒๘.

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๙.

๔. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

๒.๓.๓ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการนั้น ได้มีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านเสนอแนวคิดและให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ^{๒๖} ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

พิชัย เสงี่ยมจิตต์^{๒๗} ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำ ทฤษฎีในการบริหารมาประกอบการบริหาร ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้เรียน

นางเยาว์ ธาราศรีสุทธิ^{๒๘} กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันแรกในการตั้งโรงเรียนขึ้นมาเพื่อการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ^{๒๙} ได้กล่าวอ้าง การบริหารงานวิชาการ หมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและ

^{๒๖} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : เสริมสินปริเพรสซีสเต็ม, ๒๕๔๓), หน้า ๖.

^{๒๗} พิชัย เสงี่ยมจิตต์, การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. (อุบลราชธานี : คณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

^{๒๘} นางเยาว์ ธาราศรีสุทธิ, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา *Academic Adminisstration in Secondary School*. (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๘.

^{๒๙} คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๔๑), หน้า ๘๔.

พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

ประกอบ กุญโฑธิ^{๓๐} ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการเป็นศิลปะการใช้อำนาจและการใช้ทรัพยากรในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนากิจกรรมทุกอย่าง ที่ส่งผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมาตรฐาน และคุณภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคน

๒.๓.๔ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหาร โรงเรียนต้องดำเนินการในโรงเรียนมี ๖ งาน คือ งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นๆ เป็นเพียงส่วนประกอบหรือปัจจัยที่ส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพจุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม งานวิชาไม่ใช่งานที่เพียงแต่ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้เท่านั้น แต่ยังจะต้องมีความสามารถ ปรับตัวในสังคม และเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งงานวิชาการของโรงเรียนมีความสำคัญ ดังนี้

ฉัตรชัย อรณันท์^{๓๑} ได้กล่าวอ้าง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน โดยตรง โดยครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา งานวิชาการดังกล่าวนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภารกิจของสถานศึกษา คือการให้บริการทางวิชาการผู้บริหาร โรงเรียนมีหน้าที่

^{๓๐}ประกอบ กุญโฑธิ, “การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา, (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๓๑}ฉัตรชัย อรณันท์, *หลักการบริหารการศึกษา*, (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, ๒๕๒๘), หน้า ๑๕๖.

เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำในด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกชัย กี่สุขพันธ์^{๓๒} ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารงานของโรงเรียน เพราะโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการพิจารณาเด็กนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ให้เป็นไปในแนวทางที่สังคมต้องการ

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์^{๓๓} ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เพราะจะเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าของโรงเรียนด้านอื่นเป็นแต่งงานเสริมเท่านั้น

บุญส่ง พุทธรัถย์พงษ์^{๓๔} ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังผลประโยชน์เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น

ผู้วิจัย จึงสรุปว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาการ ที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิผลตามที่ต้องการ

๒.๓.๕ หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างประสิทธิผล งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมากในการบริหารงานวิชาการแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน แต่หลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

^{๓๒}เอกชัย กี่สุขพันธ์, *หลักการบริหารทั่วไป*, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๘๒.

^{๓๓}วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, *หลักการนิเทศการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : อาร์ตกราฟฟิค, ๒๕๓๘), หน้า ๖๕.

^{๓๔}บุญส่ง พุทธรัถย์พงษ์, “การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๕, หน้า ๑๔.

กิติมา ปริดีดิลก^{๓๕} ได้กล่าวสรุปถึงหลักการบริหารวิชาการไว้ว่า

๑. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
๒. การบริหารงานวิชาการมุ่งความร่วมมือกันทำงาน
๓. ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
๔. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
๕. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
๖. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น
๗. มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน
๘. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
๙. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
๑๐. ติดตามและประเมินผลงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์^{๓๖} ได้กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

๑. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การ ได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และซ้ำเกินกำหนด

๒. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ

๒.๓.๖ กระบวนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารอย่างไรก็ตามจะต้องมีการบริหาร โดยใช้กระบวนการที่เหมาะสมการบริหารงานวิชาการก็เช่นเดียวกัน จะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ถึงแม้จะมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทำงานทางด้านนี้อยู่แล้วก็ตาม ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะเป็นผู้ที่ตื่นตัวในการบริหารงานวิชาการ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานวิชาการ ตลอดจนเข้าใจความสำคัญ วัตถุประสงค์

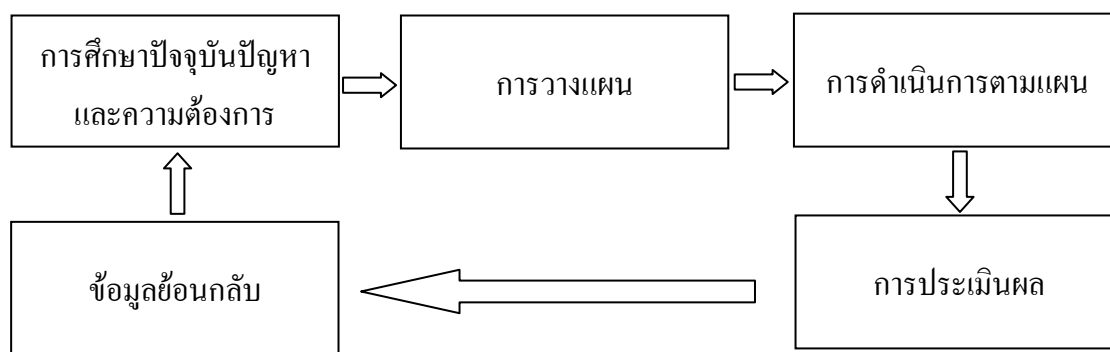
^{๓๕}กิติมา ปริดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรวิพัฒน์, ๒๕๓๒), หน้า ๔๘ – ๔๙.

^{๓๖}ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๒) หน้า ๒๑.

กระบวนการในการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นผู้นำให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงาน ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

อำภา บุญช่วย^{๓๓} ได้แสดงความคิดเห็นแนะ กระบวนการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาไว้ ๔ ขั้นตอน ดังภาพประกอบนั้น

แผนภูมิที่ ๒.๑ กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการศึกษาสภาพอาจทำได้ในเรื่องต่อไปนี้

- ก. ข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน เช่น
  ๑. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  ๒. ยอดรวมแสดงผลการสอบรายปี
  ๓. สถิติการมาเรียนของนักเรียน
  ๔. จำนวนอัตราการเข้าชั้น
  ๕. สื่อการเรียนการสอน
  ๖. การนิเทศภายใน
  ๗. การสอนซ่อมเสริม
  ๘. โครงการต่างๆ
- ข. ข้อมูล กำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทาง เช่น
  ๑. หลักสูตร เอกสารหลักสูตรฯ หนังสือแบบเรียน

^{๓๓}อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๑๐ - ๑๔.

๒. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียน

๓. นโยบายกระทรวง กรม หน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น ส่วนวิธีการศึกษาอาจทำได้โดยสำรวจ บันทึกรายการ ศึกษาวิจัย ใช้สื่อหรือเครื่องมือ เช่น เครื่องประเมินคุณภาพที่หน่วยงานจัดการศึกษา โดยการสัมมนา

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผน

การวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ รอบคอบ มีขั้นตอน จะทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารต้องจัดให้มีการวางแผน โดยปฏิบัติ ดังนี้

ก. การจัดทำแผนงาน และ โครงการวิชาการประจำปี เพื่อให้การวางแผนงานสำเร็จ ล่วงไปด้วยดี ผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ต้น เพื่อทุกคนจะได้มีความสำนึกในความเป็นเจ้าของหน่วยงาน และจะได้ให้ความร่วมมือ ด้วยดี เมื่อกำหนดแผนงานเสร็จแล้วก็จัดทำโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการให้ครอบคลุมงานต่อไป ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมาย และวางแผนงานวิชาการ
๒. จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน
๓. การวางแผนการสอน
๔. การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน
๕. การนิเทศการสอน
๖. ห้องสมุด
๗. การวัดและประเมินผล
๘. พัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์หรือแผนการเรียนต่างๆ
๙. การซ่อมเสริม
๑๐. การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน
๑๑. รายงานผลการเรียน เป็นต้น

ข. การจัดปฏิทินปฏิบัติงาน ในรอบปีการศึกษาหนึ่งๆ มีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ การจัดให้มีการปฏิบัติงานให้ชัดเจนว่าวันใด เดือนไหน จะประกอบกิจกรรมอะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลา

ค. การจัดทำแผนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะควบคุม ติดตามการปฏิบัติการสอนของครู ให้เป็นไปตามเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือและแผนการสอน

ฅ. การจัดตารางสอนผู้บริหาร โรงเรียนควรมอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณะทำงาน เป็นผู้จัดทำโดยผู้บริหารคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดตารางสอน

ง. การจัดครูเข้าสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงความต้องการ และความถนัดของครู เช่น ครูสอน ป.๑ ควรเป็นผู้ที่เข้าใจเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี ู้ความต้องการ และความสามารถของนักเรียน

จ. การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินตามแผน ขั้นตอนนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามแผนงานวิชาการ ดังนี้

ก. ตรวจสอบการเตรียมการสอนหรือบันทึกการสอน

ข. ให้ครูเข้าปฏิบัติการสอนตรงตามเวลา

ค. ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนหรือคู่มือครู

ฅ. จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีครูไม่มาปฏิบัติการสอน

ง. ควบคุม ดูแล ให้ครูจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน

จ. สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ฉ. ควบคุม ติดตาม ให้ครูที่รับผิดชอบงานและโครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้ทราบว่าการดำเนินงานมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ จะได้หาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ก. การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติ เช่น

๑. จัดหาเครื่องมือประเมินผลทุกชนิด เพื่อให้ครูสะดวกในการใช้

๒. ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำ ช่วยเหลือ และให้การนิเทศในลักษณะต่างๆ

๓. รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือและให้การนิเทศในลักษณะต่างๆ

๔. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน เพื่อให้ครูใช้สอนซ่อมเสริม

๕. ประสานสัมพันธ์กับทางผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน และเพื่อหาทางร่วมมือกันพัฒนาเด็ก

๖. ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา

ข. การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียน มีแนวปฏิบัติ เช่น

๑. เป็นผู้ริเริ่มและส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียน
๒. พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับครู
๓. ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตามโครงการ
๔. ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของโครงการ
๕. เป็นประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ
๖. เป็นผู้ตรวจสอบ และตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือจัดทำโครงการต่อเนื่อง

ค. การประเมินผลการปฏิบัติงานของ มีแนวปฏิบัติ เช่น

๑. สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
๒. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของครู โดยวิธีการต่างๆ เช่น สังเกตความก้าวหน้าของเด็ก ตรวจสอบจากผลงานของเด็ก
๓. รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู
๔. จัดประชุมประเมินผลงานของครู
๕. สรุปผลการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย
๖. ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

ฅ. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนั้นผู้บริหารจะต้องเข้าใจถึงการดำเนินงานวิชาการ และขอบข่ายของงานวิชาการ

๒.๔ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ผู้วิจัยได้อาศัยปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

๒.๔.๑ ด้านการบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

งานหลักสูตรนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

อำนาจ จันท์แป้น^{๓๘} ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

---

^{๓๘}อำนาจ จันท์แป้น, การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน, (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๒), หน้า ๓.

๑. หลักสูตรในฐานะเป็นวิชา และเนื้อหาวิชา เป็นการมองหลักสูตรว่าเป็นวิชา และเนื้อหาวิชาที่ครูจะต้องสอนและนักเรียนจะต้องเรียน

๒. หลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ ซึ่งหมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมด ที่ผู้เรียนได้รับการแนะแนวของโรงเรียนทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

๓. หลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนของโอกาสการเรียนรู้ “แผนประสบการณ์” หลักสูตรที่สมบูรณ์ควรจะประกอบด้วยแผนการหรือเจตนารมณ์ ซึ่งจุดเน้นจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะที่ จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ แต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ ของหลักสูตรไปใช้ หรือการสอน และการประเมินผล

๔. หลักสูตรเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการเป็น กระบวนการ โดยตระหนักในความสำคัญของผู้เรียน และให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นให้มาก

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ^{๓๕} ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้และสรุป ประเด็นไว้ ดังนี้

การวางแผนทางการใช้หลักสูตร เป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่ง หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับมีส่วนในการปฏิบัติรวมทั้งโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีส่วนในการ กำหนดเป้าหมายการนำหลักสูตรไปใช้ในการประเมินหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ถูก กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับแนวนโยบายในการจัดการศึกษา ของรัฐ ดังนั้น หลักสูตรย่อมจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อความเหมาะสมใน นโยบายของรัฐ และสภาพเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

ก. การเตรียมตัวของผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้

๑. การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

๒. การเตรียมการใช้หลักสูตร

๑) ผู้บริหารเตรียมตัวอย่างไร

๒) ครูผู้สอนเตรียมตัวอย่างไร

๓) ผู้มีหน้าที่นิเทศและผู้เกี่ยวข้องเตรียมการอย่างไร

ข. การนำหลักสูตรไปใช้จริงตามหลักสูตร

๑. ครูผู้สอนกับการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ เช่น

๑) คูตารางสอน

^{๓๕}คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กองการพัฒนาศึกษาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๔.

๒) ศึกษาแผนการสอน

๓) แจงให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผลและเกณฑ์ต่างๆ

๔) ประเมินผลก่อนเรียน

๕) ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนและยึดแนวดำเนินการตามที่เอกสารหลักสูตรกำหนด

๖) ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และทักษะกระบวนการ

๗) ประเมินผลหลังเรียน

๘) สอนซ่อมเสริม

๒. ผู้บริหารโรงเรียนกับใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ

๑) จัดครูเข้าสอนตามความถนัดหรือความเหมาะสมเพื่อให้ครูผู้สอนได้สอนอย่างเต็มความสามารถไม่คับข้องใจ

๒) สนับสนุนการสอนโดยจัดหางบประมาณ เอกสารวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอเพียงและทันเวลา

๓) ดำเนินการนิเทศภายในโดยการใช้เทคนิค วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น การสนทนาทางวิชาการ การสังเกตการณ์สอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น

๔) การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน โดยการชมเชยยกย่องให้ปรากฏเมื่อมีผลงานที่น่าพอใจเกี่ยวกับใช้หลักสูตร

๓. ผู้มีหน้าที่นิเทศกับการใช้หลักสูตร

๑) ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แผนการสอน เครื่องมือวัดผลและประเมินผล การกรอกสมุดประจำชั้นว่ามีปัญหาอย่างไรแล้วให้ข้อเสนอแนะ

๒) สังเกตการณ์สอนแล้วให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาที่พบ

๓) ใช้แบบสำรวจจากความคิดเห็นของครูผู้สอนมาวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาที่พบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

๔) วางแผนและประสานงานให้มีการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรที่ได้ผลดี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตน

๔. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

๑) บทบาทของบุคลากรที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

(๑) บทบาทของครูผู้สอน

- ศึกษาเด็ก
- ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู เอกสารเพิ่มเติม
- เตรียมการสอน
- จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ประเมินผล

(๒) ผู้บริหาร

- การติดตามผล
- การบริหารหลักสูตร
- การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ
- การประชาสัมพันธ์

(๓) ผู้เกี่ยวข้อง

- การติดตามผล
- การบริหารหลักสูตร
- การเสริมกำลัง
- การประสานงาน
- การนิเทศ

๕. การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการใช้หลักสูตรว่ามีมากน้อยเพียงใด เอกสารเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือเป็นการจัดหาและรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนภาพของการปฏิบัติงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและทำให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการใช้หลักสูตร และปฏิบัติงานที่จะดำเนินการต่อไป

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์^{๔๐} ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลรวมถึงด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ แยกได้ ดังนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นการตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยพิจารณาจากความมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วนำไปกำหนดรายละเอียดเพื่อให้สอนได้ ซึ่งจะออกในรูปของการประมวลการสอน โครงการสอน และแผนการสอน

๒. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานวิชาการนั่นเอง เช่น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพ

๓. การสอนของครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ซึ่งผู้สอนจะต้องรู้ เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วหาวิธีการเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

คุชฎี พงศ์ศาสตร์^{๔๑} ได้กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำหลักสูตรอันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารหลักสูตร จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ ดังนี้

๑. ศึกษาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องสนใจ ทำความเข้าใจหลักสูตรโดยละเอียด ถี่ถ้วนกระจ่างชัดทุกแง่มุมจนสามารถ

๑) แปรออกมาเป็นแนวปฏิบัติได้

๒) กำหนดผู้รับผิดชอบได้

๓) ชี้แจง แนะนำ ครูผู้สอนได้

๒. ชักนำ และวางมาตรการให้ครูผู้สอนสนใจ เข้าใจหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแจ่มชัด จนจำได้ จึงจะทำให้การเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ มีคุณภาพประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

---

^{๔๐}ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์, การบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๘๕ - ๑๘๖.

^{๔๑}คุชฎี พงศ์ศาสตร์, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารหลักสูตร และการนำไปใช้, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๘), หน้า ๔๓.

๓. ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องเป็นคนแรกในโรงเรียนทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรซึ่งมีอยู่เสมอรีบทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ขยายความ และตีความให้ชัดเจน กำหนดแนวปฏิบัติและชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว

๔. ควบคุมและ ติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารต้องเอาใจใส่สอดส่อง ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริม และนิเทศครูอาจารย์ให้ดำเนินตามแนวปฏิบัติที่วางไว้ขณะเดียวกัน ก็ติดตามการทำงานทุกระยะด้วยการสังเกต หรือกำหนดวิธีการเป็นเอกสารหลักฐานอื่นใด ตามความเหมาะสมกับแนวปฏิบัติต่อไป

๒.๔.๒ ด้านการบริหารงานการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนเลยทีเดียวโรงเรียนจะดี มีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ สำหรับการจัดการเรียน การสอนนั้นมีนักศึกษาได้เสนอแนวไว้ ดังนี้

สวัสดิ์ สายประสิทธิ์, มงคล สำอาง และสมบุญ วัฒนวรพงศ์^{๔๒} ได้กล่าวว่า การ เรียน หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดผลของการเรียนรู้ในด้านการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ส่วนการสอน หมายถึง ความพยายามของบุคคลๆ หนึ่ง หรือหลายๆคนเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้

วัลลภ กันทรัพย์^{๔๓} ได้กล่าวเน้นถึง การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. ไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามต้องสอนให้ถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน
๒. ต้องสอนให้ผู้เรียนรับรู้กระบวนการและนำไปใช้ได้
๓. ต้องสอนให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการนำสิ่งที่ได้เรียนไปประกอบอาชีพหรือ หารายได้

---

^{๔๒}สวัสดิ์ สายประสิทธิ์, มงคล สำอาง และสมบุญ วัฒนวรพงศ์, คู่มือสอบและปฏิบัติราชการ ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการ ประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยฯ ทุกตำแหน่ง, (กรุงเทพมหานคร : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิคอาร์ต, ๒๕๓๕), หน้า ๕๕๔.

^{๔๓}วัลลภ กันทรัพย์, ข้อคิดเบื้องต้นในการสอน และการสอนที่เน้นกระบวนการ, (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๔), หน้า ๘ - ๑๐.

ชาญชัย อาจิณสมภาร^{๔๔} ได้กล่าวถึง สมรรถภาพการสอนหรือประสิทธิผลการสอน คุณสมบัติเบื้องต้นที่มีความสัมพันธ์กับคุณสมบัตินทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของครู เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. มีความรู้ในวิชา หรือสาขาที่สอน คือ ครูต้องรู้จริงในวิชา หรือสาขาที่สอน
๒. มีความรู้ความเข้าใจในตัวผู้เรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในหลักเบื้องต้นของความเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์
๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการสอน และทักษะการใช้เทคนิคเพื่อการนำออกมาใช้
๔. มีความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
๕. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

บุญชม ศรีสะอาด^{๔๕} ได้กล่าวว่า การเรียนต้องอาศัยการสอนซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนการสอน หมายถึง การจัดดำเนินการของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมด้วยตนเอง

กุลชรี คำชาย^{๔๖} ได้กล่าวอ้าง ประสิทธิผลการสอนหรือสมรรถภาพการสอนว่า ครูควรมีความสามารถ ดังนี้

๑. การเตรียมการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ก่อนเข้าห้องเรียน
๒. การประเมินตัวผู้เรียน จะต้องระบุขอบข่ายหรือระดับความสามารถ และลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน
๓. การวางแผนการสอน หมายถึง การเตรียมรูปแบบการสอนเพื่อที่จะเชื่อมช่องว่างระหว่างความสามารถเบื้องต้นที่จะประเมินได้จากตัวผู้เรียนกับความสามารถที่จะเกิดขึ้นใหม่
๔. การสอน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
๕. การประเมินผล เพื่อจะทำให้ทราบว่า การสอนประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

^{๔๔}ชาญชัย อาจิณสมภาร, การบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๘), หน้า ๓๔.

^{๔๕}บุญชม ศรีสะอาด, การพัฒนาการสอน, (กรุงเทพมหานคร : สิริวิริยาสาสน์, ๒๕๓๗), หน้า ๑ - ๒.

^{๔๖}กุลชรี คำชาย, ครูยุคใหม่ คิดใหม่ ทำใหม่ : บัญญัติ ๑๐ ประการ (กรุงเทพมหานคร : เอกชเปอร์ เนท., ๒๕๔๐), หน้า ๓ - ๔.

กนกนันท์ วรรณภาส^{๔๓} ได้กล่าวว่า สมรรถภาพการสอนหรือประสิทธิผลการสอนว่า ครูควรมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านการวางแผนการสอน
๒. ด้านความเข้าใจในเด็ก
๓. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน
๔. ด้านการใช้สื่อการสอน
๕. ด้านการวัดผลประเมินผลการสอน

ไพโรจน์ มงคลสินธุ์^{๔๔} ได้กล่าวว่า สมรรถภาพการสอนไว้ว่าควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. การประเมินผลการเรียน
๒. การเตรียมการสอน
๓. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
๔. การเสริมสร้างทักษะกับนักเรียน
๕. การสรุปท้ายบทเรียนหลังการสอน
๖. การวัดผลและประเมินผลการสอน

จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู หมายถึง การบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการ ปฏิบัติงานการสอน การวัดและประเมินผล

๒.๔.๓ ด้านการบริหารวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไว้

กรมวิชาการ^{๔๕} ให้ความหมายของงานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับครูและวัสดุสำหรับนักเรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นได้ดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพ

^{๔๓}กนกนันท์ วรรณภาส, ๒๕ ข้อที่ไม่ควรผิดพลาดของครูยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : เอกซเปอร์ เนท., ๒๕๔๐), หน้า ๒๘.

^{๔๔}ไพโรจน์ มงคลสินธุ์, ประสิทธิภาพของการสอน, (กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๓๐.

^{๔๕}คู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๖), หน้า ๖๖ - ๖๗.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ^{๕๐} ได้กล่าวว่า การบริหารวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ผู้บริหารควรนำไปพิจารณาดำเนินการ ได้แก่ จัดหา และบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอและครบถ้วน ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการสำรวจความต้องการในการวางแผนเพื่อจัดหาและดำเนินการจัดบริการ จัดทำผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักใช้รู้จักเก็บรักษา ครูมีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน จัดให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการ ของโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งผลิตสื่อ และบริการสื่อแก่ครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดสร้างสรรค์ สื่อการเรียนการสอนหรือวิธีการใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ แสวงหาแหล่งวิทยากรที่เป็นสื่อการเรียนการสอนในชุมชนหรือในท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานที่ประกอบการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และจัดให้มีการติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยการสังเกตการสอน การดูแผนการสอน สถิติการยืมสื่อ เป็นต้น

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์^{๕๑} ได้กล่าวว่าผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสื่อการสอนไว้ดังนี้

๑. ฝ่ายบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
  - ๑) เข้าใจงานสื่อการสอน ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ โดยการให้การสนับสนุน และส่งเสริมการใช้สื่อการสอน
  - ๒) มีนโยบายและวางแผนการจัดโครงการงานสื่อการสอน
  - ๓) มีความรู้ความสามารถ ช่วยจัดและอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อการสอน
  - ๔) จัดให้มีอาคารสถานที่งบประมาณ บุคลากรแก่งานสื่อการสอน
๒. หัวหน้างานสื่อการสอน เป็นบุคคลที่จะทำให้งานของสื่อการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบมี ดังนี้
  - ๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน นักศึกษา และครูอาจารย์ที่จะใช้บริการสื่อการสอน

^{๕๐}คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๖ - ๗.

^{๕๑}ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, หน้า ๒๔๕ - ๒๔๗.

๒) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา โสตทัศนศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่เหมาะสม

๓) บริการสื่อการสอนแก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมด้านนี้ของสถานศึกษา

๔) รับผิดชอบ เก็บรวบรวม ดูแล บำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

๕) ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

๖) เสนอและรับผิดชอบโครงการสื่อการสอน ตลอดจนการประเมินผลและการจัดทำรายงานนอกจากหัวหน้างานแล้ว งานสื่อการสอนควรมีผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน ดังนี้

- ช่างเทคนิคด้านการออกแบบ และเขียนแบบ สำหรับการผลิตสื่อการสอนด้านกราฟิกส์ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์

- ช่างภาพ สำหรับผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ เช่น สไลด์ ฟิล์ม ภาพยนตร์ วีดีโอเทป ตลอดจนงานถ่ายภาพ

- ช่างอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการควบคุมการใช้ การบำรุงรักษา ตลอดจนการซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องฉาย เครื่องเสียง เครื่องมือวัดเทปถ่ายทำวีดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีราคาแพงจัดต้องการบุคลากรที่มีความรู้ และเอาใจใส่งานในด้านนี้

- เจ้าหน้าที่ธุรการประจำงานโสต ได้แก่ การเบิกจ่ายบริการและงานธุรการอื่นๆ

๓. คณะกรรมการบริหารงานสื่อการสอน เป็นงานที่จะให้คำปรึกษาการวางนโยบาย และการวางแผนการบริหารและบริการงานสื่อการสอน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสื่อการสอนมี ดังนี้

๑) ประชุมเพื่อพิจารณา นโยบายการวาง โครงการของงานสื่อการสอนทั้งระยะสั้น และระยะยาว

๒) ประสานงานการจัดหาและบริการงานสื่อการสอนให้กับสถานศึกษา

๓) การประชาสัมพันธ์งานของงานสื่อการสอน

๔) การประเมินผลงาน และติดตามผลงานของงานสื่อการสอน

๕) การเป็นที่ปรึกษาและการช่วยแก้ปัญหาในงานสื่อการสอน

นอกจากบุคลากรที่บริหารงานสื่อการสอนและให้บริการสื่อการสอนแล้วยังมีบุคลากรที่ใช้สื่อการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์ ซึ่งควรมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑) ครูอาจารย์ควรฝึกการใช้สื่อเป็นอุปกรณ์การสอน และใช้ให้ถูกวิธี

๒) เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการใช้สื่อเป็นอุปกรณ์การสอนและจำเป็นต้องใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓) ครูอาจารย์ควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้ใช้สื่อการสอน

๔) หากครูอาจารย์ใช้สื่อการสอนไม่ถูกต้อง งานสื่อการสอนควรมีบริการใช้สื่อตลอดจนการสาธิต และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อให้กับครูอาจารย์

๒.๔.๔ ด้านการบริหารงานการวัด และประเมินผล

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอน คือการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนว่าเป็นอย่างไรมีจุดบกพร่องตรงไหน มากน้อยเพียงใด รวมทั้งตัวผู้สอนด้วยเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิพนธ์ กินาวงศ์^{๕๒} ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ทำควบคู่กันโดยปกติการประเมินผลในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย ๒ ประการ คือ ประเมินผลเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลเพื่อตัดสินการเรียน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ^{๕๓} ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญของระเบียบประเมินผลการเรียน ไว้ดังนี้

๑. การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินข้อนี้มุ่งหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานตลอดจนความพร้อมด้านอื่นๆ อยู่ในสถานะที่สามารถเริ่มเรียนในบทเรียนใหม่ได้หรือไม่

๒. การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินส่วนนี้มุ่งหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนมากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

๓. การประเมินสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินตัดสินความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ระดับใด ควรสอบผ่านหรือไม่

ระเบียบการประเมินผลการเรียน หมวดที่ ๒ มีกำหนดที่สอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลการเรียนข้างต้น ดังนี้

^{๕๒}นิพนธ์ กินาวงศ์, หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๑๓) หน้า ๗๒.

^{๕๓}คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, คู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๓๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๓๖), หน้า ๑๑๔ - ๑๑๖.

๑. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นของผู้เรียน

๒. ระหว่างภาคเรียน ให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์

๓. เมื่อถึงปลายภาคเรียนหลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้ว ให้มีการประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยให้เลือกประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมทั้งด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียน

ตามระเบียบการประเมินผลใช้คำว่า การประเมินผล ไม่ใช่ วัดผลและประเมินผล ซึ่งความหมายว่า การประเมินผลแต่ละขั้นตอนนี้ อาจจะใช้วิธีการได้หลายวิธี คือ ๑) การสังเกต ๒) การสัมภาษณ์ ๓) การสอบถาม ๔) การทดสอบ ๕) ข้อมูลจากการจัดบันทึกโดยวิธีการต่างๆ

การสังเกต และการสัมภาษณ์มักจะได้อะไรที่เป็นการจัดบันทึกการพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งไม่เป็นตัวเลขหรือคะแนนเหมือนการใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบบางกรณีอาจใช้เพียงการสังเกตหรือการทดสอบเพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่บางกรณีอาจต้องใช้หลายวิธีประกอบกันเพื่อความถูกต้อง การประเมินที่ค่อนข้างเป็นทางการคือ การประเมินผลตามข้อ ๑ และข้อ ๔

การประเมินระหว่างภาคเรียนซึ่งผู้สอนต้องประเมินการเรียนของนักเรียนเป็นระยะๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อการประเมินการผ่านจุดประสงค์

การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน ก็คือ การประเมินเพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งด้านการเรียนของนักเรียน และข้อบกพร่องด้านการสอนของครู การประเมินในส่วนนี้จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอาจใช้วิธีการสังเกตการซักถามและทดสอบย่อย ใช้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ทั้งทางด้านการเรียนของนักเรียน และด้านการสอนของครู

การประเมินการผ่านจุดประสงค์จะต้องกระทำเป็นระยะๆ เพื่อเก็บคะแนนเพื่อนำไปใช้พิจารณาตัดสินการผ่านจุดประสงค์ คำว่า เป็นระยะๆ ในที่นี้ควรเป็นดุลยพินิจของครูผู้สอนว่าน่าจะกำหนดระยะเวลาการประเมินเพื่อเก็บคะแนนอย่างไร อาจจะประเมินทีละบทเรียนหรืออาจรวมกันทีละหลายๆ บทเรียน แล้วจึงประเมินก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะมีเนื้อหาหมากน้อยเพียงใด

การประเมินสรุปผล ได้แก่ การประเมินปลายภาคหรือปลายปี เช่น ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งต้องเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ โดยให้พฤติกรรมเป้าหมายครอบคลุม

ทั้งด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และให้เน้นกระบวนการ การประเมินส่วนนี้สำหรับ
พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยควร ใช้การทดสอบข้อเขียน และสอบปฏิบัติ

อำนาจ บุญช่วย^{๔๔} ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนและบทบาทของผู้บริหาร
โรงเรียนต่อการวัดผลประเมินผล ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการ
เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล และประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อทราบว่า
การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น การวัดผลประเมินผล นับได้ว่าเป็น
กิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งเพราะจะทำให้ทราบถึงผลการเรียนรู้ของนักเรียนว่ามีประสิทธิผลและ
บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ซึ่งปกติจะมีจุดมุ่งหมาย ๒ ประการ คือ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการ
เรียนการสอน และประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

ผู้บริหารมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล เช่น ประเภทของ
ข้อสอบที่ใช้วัดผล ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน มาตรฐานในการสอบวัดผลการเรียนแบบรายงานแก่
ผู้ปกครอง เป็นต้น

๒. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอนเช่น เครื่องพิมพ์ดีด
เครื่องโรเนียวตลอดจนถึงเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

๓. พยายามส่งเสริมครูผู้สอนให้มีความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล โดยการ
จัดฝึกอบรม ประชุมสัมมนา เป็นต้น

๔. จัดตารางสอบ ห้องสอบและระเบียบในการสอบและคุมสอบเจ้าหน้าที่ได้ทราบ

๕. จัดให้มีการประเมินผลเครื่องมือวัดผลประเมินผล เพื่อนำมาพัฒนาและ
ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๒.๔.๕ ด้านการบริการงานห้องสมุด

ด้านห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต้องจัดให้มีใน โรงเรียนหรือ
สถานศึกษาเพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมวิทยาการต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสืออ่าน
ประกอบเพื่อสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดหมายของ
การศึกษา

^{๔๔}อำนาจ บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, หน้า ๑๔๑-๑๔๒.

กรมวิชาการ^{๕๕} ได้กล่าวว่า ห้องสมุด หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมหนังสือต่างๆ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุ เช่น แผ่นที่ แผ่นภูมิ วัสดุทัศน แอ็บเสียง วิทยุไว้อย่างมีระบบเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก

อากม จันทสุนทร^{๕๖} ได้กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งวิทยาการ เป็นที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ค้นคว้าเพิ่มเติม

ยินดี เงินสะอาด^{๕๗} ได้กล่าวว่า การจัดห้องสมุด คือการจัดศูนย์วิชาการที่เปิดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง ห้องสมุดควรจัดชั้นล่างของอาคารเพื่อให้นักเรียนเข้าใช้ได้สะดวกมีหนังสือมากชนิด สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ควรมีหนังสือ ๓ เล่ม ต่อนักเรียน ๑ คน ที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดควรสะดวกสบาย ภายในห้องควรมีอากาศปลอดโปร่งเย็นสบาย ชวนอยากให้นั่ง มีโต๊ะพิเศษไว้บริการนักเรียนที่มีเวลาและอยากทำงานนอกห้องเรียนก่อนกลับบ้าน

อัมพร ปันศรี^{๕๘} ได้กล่าวว่า การจัดบริการห้องสมุดว่ามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และนโยบายของโรงเรียนให้สำเร็จดังวัตถุประสงค์ หรือให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. จูงใจหรือปลูกฝังนิสัยใ้รักการอ่าน การเขียน

๓. ส่งเสริมให้มีนิสัยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๔. ให้การแนะนำการอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกหนังสือได้เหมาะสมกับความต้องการในโอกาสต่างๆ

๕. ฝึกนิสัยให้มีทักษะในการอ่าน การศึกษาค้นคว้าจนเป็นนิสัยติดตัวไปในภายหน้า

^{๕๕}กรมวิชาการ, คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานครฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๖), หน้า ๑๔๘.

^{๕๖}อากม จันทสุนทร, ชุดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างนวัตกรรมการศึกษา เรื่องการวางแผนและการบริหารงานโรงเรียน, (อุบลราชธานี : สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๓๗), หน้า ๘.

^{๕๗}ยินดี เงินสะอาด, “การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง”, วิทยานิพนธ์นิพนธ์ กศ.ม., (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒสงขลา, ๒๕๓๑), หน้า ๓๓.

^{๕๘}อัมพร ปันศรี, วิชาบรรณารักษศาสตร์, (กรุงเทพมหานครฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๒), หน้า ๑๗-๑๘.

แนวปฏิบัติในการบริหารห้องสมุด มีดังนี้^{๕๕} “สำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ”

๑. จัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
๒. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับห้องสมุดให้เพียงพอ
๓. จัดให้มีผู้รับผิดชอบห้องสมุด
๔. จัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดให้เพียงพอ
๕. จัดทำทะเบียนหนังสือ สถิติการใช้บริการและการยืมหนังสืออย่างเป็นระบบ
 และเป็นปัจจุบัน

๖. แสวงหาแหล่งทรัพยากรเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุด
๗. สนับสนุนให้ครูใช้ห้องสมุดเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน
๘. จัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน
๙. ติดตามและดูแลการดำเนินงานของห้องสมุด
๑๐. ประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

๒.๔.๕ ด้านการบริหารจัดประชุมอบรมทางวิชาการ

การประชุมอบรมทางวิชาการเป็นอีกงานหนึ่งที่จะช่วยให้ครูมีความรู้

ใหม่ๆ ที่ทันสมัย และยังเป็นวิธีการที่จะทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น
 ซึ่งกันและกันด้วยการประชุมอบรมทางวิชาการ คือ กิจกรรมที่ผู้บริหารจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียน
 การสอนและการทำงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ครูมีความจำเป็นต้องแสวงหาและได้รับความ
 ความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ

อุทัย ธรรมเตโช^{๖๐} มีทัศนะว่า งานประชุมอบรมทางวิชาการ หมายถึง กรรมวิธีหรือ
 กระบวนการเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร
 ในหน่วยงาน

^{๕๕}คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, คู่มือฝึกอบรมปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานครฯ : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๗-๑๘.

^{๖๐}อุทัย ธรรมเตโช, คู่มือสอบเลื่อนระดับข้าราชการ เล่ม ๓ (กรุงเทพมหานครฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์
 , ๒๕๓๑), หน้า ๒๓๔.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ^{๖๐} ๒๕๓๖ กำหนดให้ผู้บริหารปฏิบัติงานด้านการจัดประชุมอบรมทางวิชาการ ดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเพื่อการวางแผน กำหนดเรื่องที่จะประชุมแล้วจัดให้มีการประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาของงานวิชาการในโรงเรียน โดยครูผู้มีความรู้ ความสามารถในโรงเรียนหรือเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร สนับสนุนให้ครูมีโอกาสไปเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สถาบันหรือที่หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้นเพื่อนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรเพื่อจัดประชุมอบรมทางวิชาการ ประเมินผลการประชุมทุกครั้งแล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนและการประชุมอบรมครั้งต่อไปให้มีการรายงานผลการประชุมอบรมหรือสัมมนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทุกครั้ง ผู้บริหารจะต้องจัดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดการประชุมอบรมและอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานทุกครั้ง

สนอง เครือมา กับวิสิฐ วงศ์จิตราท^{๖๑} ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับงานประชุมอบรมทางวิชาการเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. สำรวจสภาพปัญหาความต้องการ
๒. จัดทำแผน โครงการ
๓. ประชุมอบรมทางวิชาการ สำรวจความพร้อมด้านอุปกรณ์ บุคลากร สถานที่
๔. กำหนดทางเลือกแบบการประชุม แบบการใช้เทคนิค และเครื่องมือใช้เวลาที่วัน ใช้สถานที่ใดดำเนินการ
๕. สร้างเครื่องมือและสื่อ เช่น เอกสารประกอบการประชุมอบรมทางวิชาการ คู่มือเพิ่มเอกสาร ตรวจสอบการประชุมอบรมทางวิชาการ ขึ้นดำเนินการตามแผน
๖. ประเมินและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

สมเดช สีแสง^{๖๒} ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงานประชุมอบรมทางวิชาการ ตามขั้นตอน ดังนี้

^{๖๐}คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, คู่มือฝึกอบรมปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๘.

^{๖๑}สนอง เครือมา กับวิสิฐ วงศ์จิตราท, คู่มือ และปฏิบัติการ, (นครสวรรค์ : วิสุทธ์การพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๖๘.

^{๖๒}สมเดช สีแสง, คู่มือปฏิบัติราชการ และเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา, (ม.ป.ท., ๒๕๓๘), หน้า ๔๕๕.

๑. วางแผนงานประชุมอบรมทางวิชาการ โดยศึกษาสภาพปัจจุบันมีปัญหาการทำแผนการประชุมอบรม และจัดทำเอกสารสื่อต่างๆ

๒. ดำเนินตามแผนประชุมอบรมทางวิชาการ

๓. ประเมินผลและรายงานผลการประชุมอบรมทางวิชาการ และในการประชุมอบรมทางวิชาการนั้น ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานการจัดประชุมอบรมทางวิชาการให้ลุล่วงไปด้วยดี

สรุปปัจจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะมีลักษณะคล้ายกัน โดยเน้นไปที่งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานพัฒนาหลักสูตร งานเกี่ยวกับการสอนงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับการสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการ งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ จัดให้แก่ักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ เจตคติ และทักษะ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต ตลอดจนถึงการพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ

๒.๕ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเลือกสรรวิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

กิบสัน และคณะ^{๖๔} นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นเรื่องของ การกระทำใดๆ หรือความพยายามใดๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับนั้น ตรงครบถ้วน ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด

ประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น ๒ ระดับ คือ ประสิทธิภาพของบุคคล และประสิทธิผลขององค์การ

๑. ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลตรงและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมดีงาม ตรงกับความคาดหวัง และความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้น ไปใช้เป็นผล

^{๖๔}กิบสัน และคณะ (Gibson and Others 1998:12) อ้างใน สมใจ ลักษณะ, การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์การพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๕ - ๖.

ที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ คือ เป็นการปฏิบัติด้วยความพอใจ ปฏิบัติเต็มความสามารถ ปฏิบัติด้วยการเลือกสรรกลวิธีและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างสูงสุดแต่ใช้ทุน ทรัพยากร และระยะเวลาที่น้อยที่สุด

๒. ประสิทธิภาพขององค์การ เน้นไปที่รวมขององค์การ ซึ่งกิบสัน และคณะ (Gibson and others) อธิบายถึงเกณฑ์ของควมมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบด้วยตัว บ่งชี้ ๕ ตัวคือ

๑) การผลิต (Production) องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การสามารถ ดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์การ

๒) ประสิทธิภาพ (Satisfaction) องค์การมีประสิทธิผลถ้าอัตราส่วนระหว่าง ปัจจัยทรัพยากร (Inputs) ที่ใช้กับผลผลิต (Outputs) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ปัจจัย ทรัพยากรได้คุ้มค่า

๓) ความพึงพอใจ (Satisfaction) องค์การมีประสิทธิผลถ้าผลการดำเนินงาน ขององค์การนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการ และความคาดหวังของสมาชิก ในองค์การ

๔) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) องค์การประสิทธิผลถ้าองค์การมีกลไก ที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายใน องค์การ และภายนอกองค์การ

๕) การพัฒนา (Development) องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การสามารถ เพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัย สามารถ (Capacity) ขององค์การให้เจริญก้าวหน้าตามการ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

ข้อควรสังเกต คือ ความหมายของประสิทธิผลทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมี ความหมายครอบคลุมทั้งผลการดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณ และ คุณภาพและยังครอบคลุมถึงกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้วิธีการปฏิบัติ ที่เหมาะสม ซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิภาพนั่นเอง

ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผล^{๖๕}

งานวิชาการ สามารถเปรียบได้กับงานประเภทอื่นๆ ในสถานศึกษาที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต่างก็พยายามแสวงหาแนวทางที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดมาใช้ในการดำเนินงานใน

^{๖๕} สันติ บุญภิรมย์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : บั๊ก พอยท์, ๒๕๕๒), หน้า ๓๕-๓๖.

ลักษณะของการบริหารดั่งนั้น แนวทางการบริหารงานที่สำคัญซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เมื่อถูกนำไปใช้กับงานวิชาการจึงเรียกว่า ยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารงานวิชาการ สามารถจำแนกยุทธศาสตร์ออกได้ดังนี้ (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง, ๒๕๕๖ อ้างในสนธิรัก เทพเรณู)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิผลในการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อเพิ่ม โอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของทุกคน ให้ครอบคลุมประชากรวัยเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปฏิรูปการเรียนรู้เพิ่มส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสร้างสังคมแห่งความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ใช้มิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการพัฒนาวิถีชีวิต เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมในวิถีชีวิตที่ดีงาม อยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยและ สิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ สถานศึกษาหน่วยงานทางการศึกษา ศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมมีการบริหารจัดการที่ดี

ประสิทธิผลที่โปร่งใสเป็นธรรมและเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารนอกจากจะมีความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดแล้ว จำเป็นจะต้องมีความเข้าใจเนื้อหาสาระของการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารวิชาการทั้งสี่ยุทธศาสตร์ จะต้องมีการบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปตามศักยภาพของตนเองในแต่ละระดับการศึกษา และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุตามประสิทธิผลได้อย่างสูงนั้น หน่วยงานการจัดการศึกษาและสถานศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน หากนำยุทธศาสตร์มารวมกับงานวิชาการแล้วอาจจะกล่าวได้ว่า สถานศึกษาเป็นฝ่ายสนับสนุนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทำให้ทัพบหน้ารุกคืบได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการไม่ได้ดำเนินการไปอย่างเลื่อนลอยไร้จุดหมายหรือ เพียงแต่ทำไปวันๆ เท่านั้น ซึ่งหากมีการดำเนินการไปลักษณะนี้ ความรู้ความสามารถและ ประสิทธิภาพของประเทศไทยก็จะถดถอยอย่างแน่นอน แต่การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหาร ต้องดำเนินการในเชิงของการพัฒนา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อให้เด็กไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศชาติ

๒.๖ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

๒.๖.๑ ประวัติโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

“โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์” ตั้งอยู่เลขที่ ๑๖๘ หมู่ ๓ ตำบลปากคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๕๐ มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๕ ไร่ ๘๓ ตารางวา ประกาศจัดตั้งเป็นโรงเรียนป้อมนาคราชวิทยาคม ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๒ จนถึง พ.ศ.๒๕๒๔ เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ มีนายสันติ คงทน เป็นผู้อำนวยการคนแรก

โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ เป็นโรงเรียนที่ เรียบง่าย แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ได้รับการดูแล มีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครู และนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ทำให้ครูและนักเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ วิชาการต่างๆ จนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย

แม้ว่าโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ จะได้รับการพัฒนาจนเป็นโรงเรียนหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน แต่โรงเรียนก็ยังคงมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า เป็นประโยชน์สูงสุดแก่เยาวชน

๒.๖.๒ ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

๑. ข้อมูลทั่วไป ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๖๘ หมู่ ๓ ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลปากคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๕๐ โทรศัพท์ ๐๒ ๔๒๕ ๘๕๔๗ เปิดสอนตั้งแต่ ช่วงชั้นที่ ๑ ถึง ๔ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ มีเขตพื้นที่บริการ ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลในคลองบางปลากด ตำบลปากคลองบางปลากด ตำบลบ้านคลองสวน ตำบลแหลมฟ้าผ่า ตำบลบางจาก ตำบลบางครุ

๒. ข้อมูลด้านการบริหาร

๑) ผู้อำนวยการ

นายเรศวร์ พัฒน์พันธุ์ กศ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต บริหารการศึกษา

๒) รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ

นางมัลลิกา เอียงพงษ์ ค.ม.ครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา

๓) รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน

นายสมยศ แพนลา กศ.บ. ศึกษาศาสตรบัณฑิต วัดผลการศึกษา

๔) รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารบุคลากร

นางสาวชลารักษ์ สายอุทัย กศ.ม.การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและ

การสอน

๕) รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารงบประมาณ

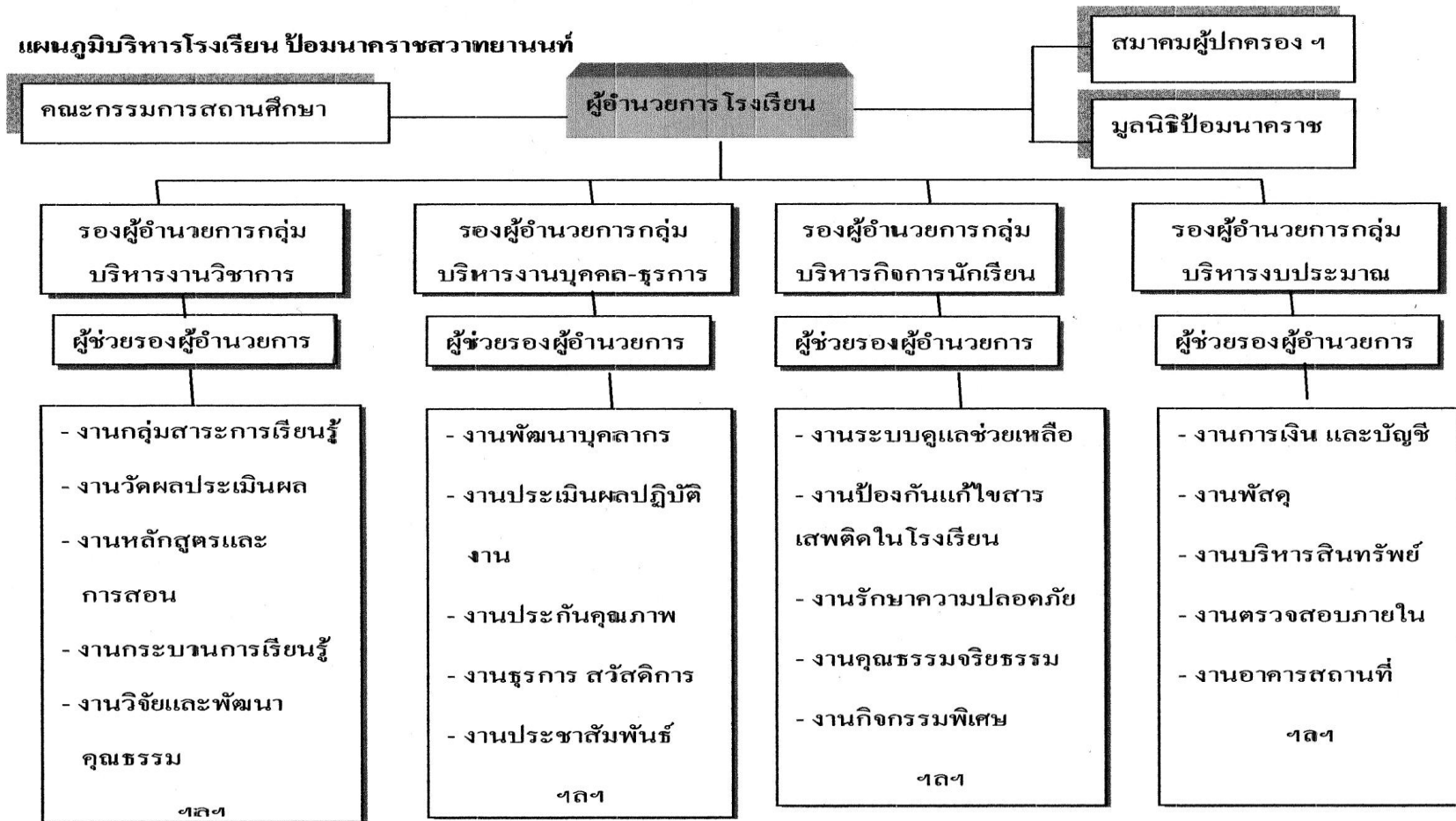
นายอภิชัย สุระเสน ค.บ. ครุศาสตรบัณฑิต การแนะแนว

๒.๖.๓ โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์

การบริหารโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ในการศึกษา ๒๕๕๓ มีคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ และมูลนิธิป้อมนาคราชสวาทยานนท์ เป็นที่ปรึกษา แบ่งงานออกเป็น ๔ ฝ่าย ตามบริบทของโรงเรียน คือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล-ธุรการ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน และกลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีหน้าที่ และขอบข่ายของงาน ตามแผนภาพต่อไปนี้

แผนภูมิบริหารโรงเรียน ป้อมนาคราชสวทยานนท์

แผนภาพที่ ๒.๒ โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์

๒.๖.๔ สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์

ก. ทิศทางและภาพแห่งความสำเร็จ “เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อความสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน”

ข. วิสัยทัศน์ สร้างโอกาสให้เด็กไทย

ค. พันธกิจ

สร้างโรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ตามโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ให้เด็กในท้องถิ่นได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รู้จักคิด วิเคราะห์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีคุณธรรม รักษ์วัฒนธรรมไทย มั่นใจในตนเอง มีสุขภาพแข็งแรง และมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฅ. เป้าหมาย

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับช่วงชั้น จากโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ ได้รับความรู้ด้านวิชาการ และวิชาชีพ ตรงตามถนัด ความสนใจและความต้องการของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม นำวัฒนธรรมไทยมาเป็นแบบแผนในการดำรงชีวิตและภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ง. ภาพแห่งความสำเร็จ

ด้านนักเรียน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน และรักการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนดี มีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง

ด้านครู มีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสม กับนักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนและพัฒนาเองตามศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ด้านผู้บริหาร เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรม และกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ด้านโรงเรียน เป็นโรงเรียนชั้นดีมีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาสังคม

ด้านผู้ปกครองและชุมชน ต่างก็ให้การยอมรับ เชื่อถือ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนในทุกด้าน (แผนปฏิบัติงาน ปี ๒๕๕๒)

จ. กลยุทธ์หลัก

๑. สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี คล่องตัว มีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

๒. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน และการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง

๓. สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงานสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔. เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

๕. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง อันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร ในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติพัฒนา

ฉ. การขับเคลื่อนกลยุทธ์

เพื่อให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจตามเจตนารมณ์ของโรงเรียน ตามโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จึงได้กำหนดรูปแบบและแนวทางในการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับดังนี้

๑. แนวคิดการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ได้นำแนวคิดในการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน (Balance Scorecard) มากำหนดมุมมองที่เกี่ยวกับผลสำเร็จของการดำเนินงาน ๔ ด้านคือ

๑) มุมมองด้านนักเรียน (Student Perspective) เป็นความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวัง

๒) มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน (Internal Process Perspective) เป็นการพิจารณาผลสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพคุณภาพของกระบวนการบริหารจัดการและการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน

๓) มุมมองด้านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นการพิจารณา ปัจจัยที่ใช้ขับเคลื่อนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพตามที่

คาดหวัง ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และทักษะของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

๔) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Resource Perspective) เป็นการพิจารณาปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินการบรรลุความสำเร็จในด้านงบประมาณและทรัพยากร โดยคำนึงถึงแหล่งสนับสนุนอัตรากำลัง ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

๒. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยคำนึงถึงความครอบคลุมและสมดุล ผ่านมุมมองในมิติด้านต่างๆ

๓. จัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) เพื่อตรวจสอบลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ผ่านมุมมองด้านต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างไรเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

๔. จัดทำกรอบกลยุทธ์ (Strategic Framework) โดยนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มา กำหนดตัวชี้วัด (Measures) เป้าหมาย (Targets) และกลยุทธ์ริเริ่ม (Strategic Initiative)

๒.๖.๕ เกียรติประวัติของโรงเรียน

ก. โรงเรียน

- โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในพื้นที่ตามโครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนในพื้นที่
- ได้รับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ ดีมาก
- ได้รับการประเมินมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ๒ ปีซ้อน
- รางวัลดีเด่นด้านการจัดกิจกรรมธนาคารรีไซเคิล ระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดผลงานที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ส่วนท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต ๑
- รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การประกวดสถานศึกษาดูแลด้านการศึกษาดีเด่นด้านการบริจาควินิลปิการศึกษา ๒๕๕๑
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ การแข่งขันเชียร์ DNA มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๕๑

ข. บุคลากร

- นายสมยศ ทิพย์เที่ยงแท้ ได้รับรางวัลจากการจัดงาน “มหกรรมการประกวดนวัตกรรมการศึกษา ภาคตะวันออก และภาคอีสานตอนล่าง ปี ๒๕๕๕” ด้านนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ระดับยอดเยี่ยม
- นายประพจน์ สีลพิพัฒน์ ชนะเลิศนวัตกรรมการศึกษา โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
- นางสาวสุริรัตน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้รับรางวัลครูรักการอ่านยอดเยี่ยมของจังหวัดสมุทรปราการ

ค. ครูผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง

๑. นายพิเชษฐ ยังตรง
ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑
๒. นางพจมาน วัฒนาร
ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑

๓. นายเกษมสันต์ อินทร์พรม

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑

๔. นายขาว ณ นคร

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และ
พลศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด
ปี ๒๕๕๑

๕. นางอัจฉริรัตน์ อัจฉรัตน์

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑

๖. นางสุริรัชต์ อ่วมสะอาด

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑

๗. นางสาวนีย์ ทิมละม่อม

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับ
จังหวัด ปี ๒๕๕๑

๘. นายวินัย นุชอินทร์

ชนะเลิศ เป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑ ระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๑

๙. กลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

- รางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด โครงการเยาวชนร่วมใจ ลดน้ำเสีย คืนน้ำใส ให้
เจ้าพระยา

- รางวัลชนะเลิศ การประกวดคำขวัญรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมเงินรางวัล
๓,๐๐๐ บาท

๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- รางวัลชนะเลิศ แข่งขันพูดสุนทรพจน์ในงานเยาวชนไทย ปลอดภัยยาเสพติด
- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการในการแข่งขันทักษะภาษาไทย
ที่โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

- รางวัลชมเชย การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ ในการแข่งขันวิชาการ
ที่โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

- รางวัลระดับดี แข่งขันทำหนังสือเล่มเล็ก ช่วงชั้นที่ ๓ ในการแข่งขันทักษะ
ทางภาษาไทยที่โรงเรียนราชประชาสมาสัยฯ

- รางวัลระดับดี การแข่งขันขับเสภา ช่วงชั้นที่ ๓

- รางวัลระดับดี การแข่งขันขับเสภา ช่วงชั้นที่ ๔

- รางวัลชมเชย การแข่งขันอัจฉริยภาพทางภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๓

- รางวัลระดับดี การแข่งขันโต้วาที ช่วงชั้นที่ ๓

- รางวัลระดับดี การแข่งขันโต้วาที ช่วงชั้นที่ ๔

- รางวัลระดับดีเด่น การแข่งขันเพลงกล่อมเด็ก ช่วงชั้นที่ ๓

- รางวัลระดับดีเด่น การแข่งขันเพลงกล่อมเด็ก ช่วงชั้นที่ ๔

๓. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

- รางวัลชมเชย เงินรางวัล ๒,๐๐๐ บาท แข่งขันโครงการคณิตศาสตร์ ระดับ ม.
ต้น จัดโดยนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- รางวัลชมเชย การประกวดออกแบบ G.S.P. ระดับ ม. ต้น การแข่งขันทักษะ
ทางวิชาการเนื่องในงาน ร.ว.บ. นิทรรศ “น้อมนำคำพ่อสอน” ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ
โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

- ชนะเลิศระดับเหรียญทอง Skit (ละครสั้น) ช่วงชั้นที่ ๓ งานศิลปหัตถกรรม
นักเรียน ระดับภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

- ชนะเลิศระดับเหรียญทอง การแข่งขันพูดภาษาจีน ช่วงชั้นที่ ๔ งาน
ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันในรายการแชมป์ชิงแชมป์

๕. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- การประกวดโครงการคุณธรรม ได้รับรางวัล โครงการคุณธรรมดีเยี่ยมระดับ
เขต ชื่อโครงการคุณธรรม กิจกรรม ๕ อ่อนน้อมนำทำความดีถวายในหลวง

๖. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา

- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันประกวดร้องเพลงประกอบวีรวิ รายการแชมป์ชิง
แชมป์

- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันประกวดร้องเพลงประกอบรีวิว งานสงกรานต์
ของเทศบาลอำเภอพระสมุทรเจดีย์

- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันประกวดร้องเพลงประกอบรีวิว การแข่งขันทักษะ
ทางวิชาการเนื่องในงาน ร.ว.บ. นิทรรศ “น้อมนำคำพ่อสอน” ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ
โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

- รางวัลชมเชยอันดับ ๑ การแข่งขันประกวดร้องเพลงประกอบรีวิว งาน
ประจำปีวัดชนมนิมิต

- รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันในรายการแชมป์ชิงแชมป์

๗. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- ชนะเลิศ การแข่งขันทำอาหารจานเดียว (ช่วงชั้นที่ ๔) ระดับเขตพื้นที่
การศึกษา งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี ๒๕๕๑

- ชนะเลิศ การแข่งขันทำน้ำพริกเครื่องเคียง (ช่วงชั้นที่ ๓) ระดับเขตพื้นที่
การศึกษา งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี ๒๕๕๑

- รางวัลเหรียญทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

- รางวัลชนะเลิศ อันดับ ๑ การแข่งขันสร้างสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้
ประดิษฐ์รถจากกลากขวดน้ำ ระดับจังหวัดสมุทรปราการประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑

- ชนะเลิศการแข่งขันสร้างเวปไซด์ด้วยโปรแกรม Dreweaver ระดับพื้นที่
การศึกษางานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี ๒๕๕๑

- รางวัลเหรียญทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ณ จังหวัดสุพรรณบุรี ๕-๗
มกราคม ๒๕๕๒

- ชนะเลิศ การแข่งขันการออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยโปรแกรม Prq/DeskTop
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี ๒๕๕๑

- รองชนะเลิศอันดับ ๑ การแข่งขันการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การ
แข่งขันทางวิชาการเนื่องในงาน ร.ว.บ. นิทรรศ “น้อมนำคำพ่อสอน” ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑
ณ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหานชนแดน สมบุตร^{๖๖} ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะดำเนินการการบริหารจัดการเองตามความพร้อมและศักยภาพของแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ในเกือบทุกด้าน ส่วนด้านชุมชนนั้นปรากฏให้เห็นว่ามีการมีการร่วมมือกันหรือสนับสนุนส่งเสริมกันในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับน้อย อาจเกิดจากความเชื่อของชุมชนที่เชื่อว่าชุมชนไม่สมควรที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นภารกิจเฉพาะของพระสงฆ์เท่านั้น จึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

พัฒนา เส็งเรียบ^{๖๗} ได้วิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้ ๑) ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ๒) ปัจจัยด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ และ ๓) ปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

สวัสดิ์ พานกลาง^{๖๘} ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนครพบว่า ๑) ภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ๒) ความรู้ความสามารถและคุณภาพการสอนของครูผู้สอน และ ๓) บรรยากาศในโรงเรียน

^{๖๖}พระมหานชนแดน สมบุตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒๒.

^{๖๗}พัฒนา เส็งเรียบ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, หน้า ๑๑๘-๑๒๐.

^{๖๘}สวัสดิ์ พานกลาง, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๒๕๔๖), หน้า ๑๖๗-๑๖๘ .

จุไรรัตน์ เอิบกมล^{๖๕} ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้ ๑) ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นผู้นำในการทำงาน มีความสามารถบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม ๒) ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีการดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ และเป็นปัจจุบัน ๓) ปัจจัยด้านการเงิน การเบิกจ่ายสะดวกรวดเร็ว มีการแจ้งสภาพการเงินให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบเป็นประจำ ๔) ปัจจัยด้านชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนจากครู และผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการด้านต่างๆ ของโรงเรียน

พระมหาภูมรินทร์ สารทโร (อุ้นอุทรณ์)^{๖๖} ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการทำแผนการสอน การนิเทศ และการอบรมทางวิชาการ มีความแตกต่างกัน แต่การใช้สื่อ การวัดและการประเมินผลจะไม่แตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาครู ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนทั้ง ๕ ด้านให้มากกว่านี้ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพของครูในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พระสมร อมโร (เพ็งตึก)^{๖๗} ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตคูสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑ ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญต่อการจัดครูเข้า

^{๖๕}จุไรรัตน์ เอิบกมล, “การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๔). หน้า ๖๐-๖๕.

^{๖๖}พระมหาภูมรินทร์ สารทโร (อุ้นอุทรณ์), “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๕๕.

^{๖๗}พระสมร อมโร (เพ็งตึก) “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตคูสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๑” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒) หน้า ๖๐.

สอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผลมากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ความสำคัญต่อการผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนได้เองสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด และให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุด เมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษาอย่างมีระบบมากที่สุด ทั้งเห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

พระวงศ์เพชร ชินวโร (เพชรสุวรรณ)^{๑๒} ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคปากป้าสัก นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ด้านผู้บริหาร ครูอาจารย์มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการโดย ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการ เรียนการสอน ส่วนด้านนักเรียน มีความเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง ๕ ด้าน เรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล งานห้องสมุด และการนิเทศการศึกษา

รูล (Ruhl)^{๑๓} ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่พัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้ ปัจจัยที่พัฒนาให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จคือ ความคาดหวังในความสำเร็จของงาน ภาวะ ผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน เป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน และ โปรแกรมการ ประเมินผล

กูธฮาร์ด^{๑๔} ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านวิชาการ ความสำเร็จในโรงเรียน และประสิทธิภาพของการวัดผล ผลการวิจัยที่พบสรุปได้ดังนี้ ความเป็นผู้นำในการจัดการองค์การของผู้บริหาร โรงเรียนควรมีคุณธรรม จริยธรรมของครู ที่ปฏิบัติการสอน และความสามัคคีของบุคลากรในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อความมี ประสิทธิภาพด้านวิชาการของโรงเรียนและส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

สรุปการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิด

^{๑๒}พระวงศ์เพชร ชินวโร (เพชรสุวรรณ) “การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคปากป้าสัก นคร หลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๕๑.

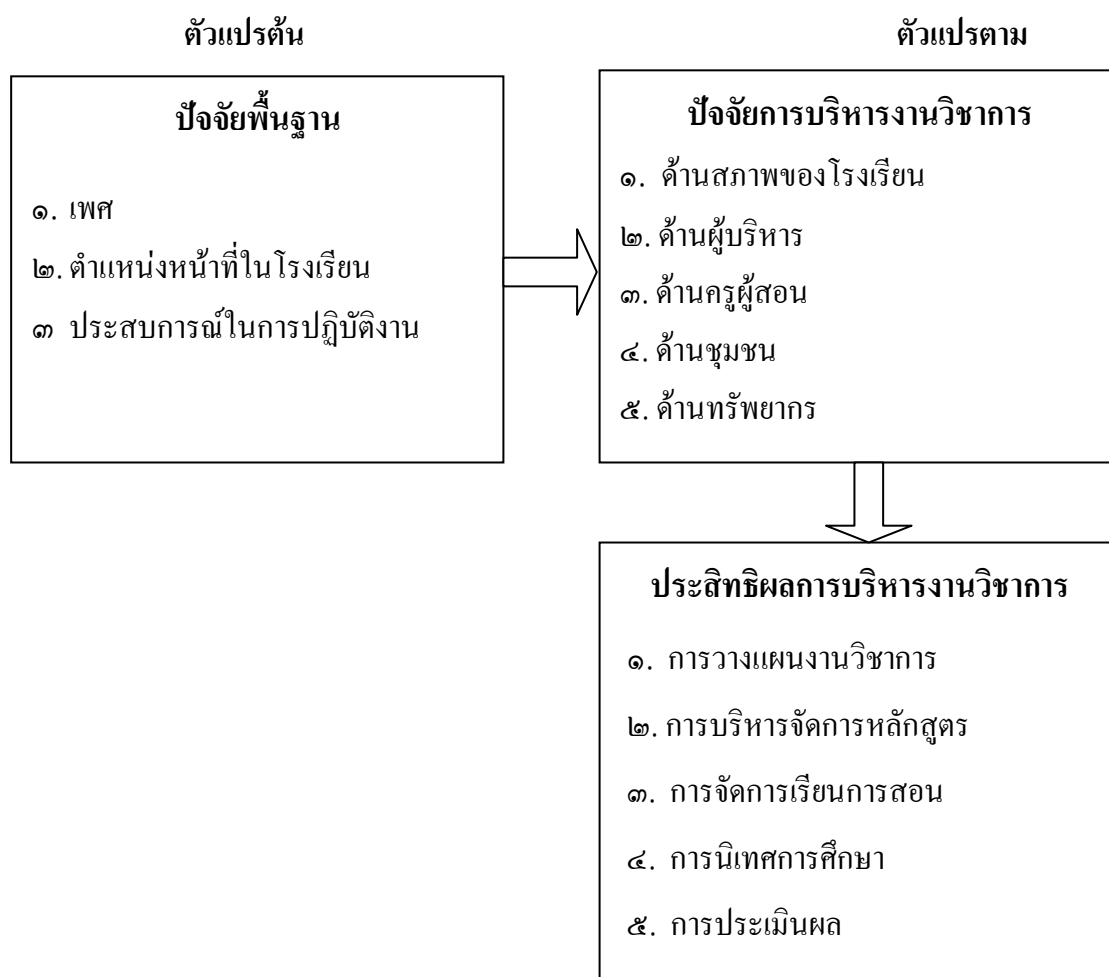
^{๑๓}รูล (Ruhl) : อ้างในพระมหาชนแดน สมบุตร “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานครมหานคร” หน้า ๘๕.

^{๑๔}กูธฮาร์ด (Goodhart) : อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๕.

ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการ มีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ไม่ว่าจะด้านอาชีวศึกษาหรือด้านอื่นในแต่ละระดับชั้น จะมีหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาที่ใช้ร่วมกัน โดยทั่วไปหลักสูตรจัดโดยส่วนกลาง ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และการจัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ถือเป็นงานหลักของของสถานศึกษาที่บอกรมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้า ของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพ และปริมาณ และจะต้องให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยเริ่มจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน หน่วยงานทางราชการ เอกชนต่างๆ เพื่อให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และ เพื่อนักเรียนของเราจะได้ เก่ง ดี และมีความสุข

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสรุปความว่า การบริหารงานวิชาการนั้นมีขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษาในสถานศึกษาที่ครอบคลุมงานดังต่อไปนี้ ๑) การวางแผนงานวิชาการ ๒) การบริหารจัดการหลักสูตร ๓) การจัดการเรียนการสอน ๔) การนิเทศการศึกษา ๕) การประเมินผลการเรียนการสอนและผู้วิจัย เลือกที่จะศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเรียนปอมนครราชสวาทยานนท์ ในขอบข่ายที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนปอมนครราชสวาทยานนท์ ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และ ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต ๑ มีขั้นตอนต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การแปลผล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และ คณะกรรมการผู้ปกครองเครือข่าย ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ทั้งหมด และประชากร เหล่านี้ถือเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการศึกษาวิจัย จำนวน ๑๖๕ คน แยกได้ ดังนี้

๑) ผู้บริหาร	จำนวน ๕ คน
๒) ครู	จำนวน ๘๓ คน
๓) บุคลากรทางการศึกษาอื่น	จำนวน ๑๒ คน
๔) คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน ๑๑ คน
๕) ผู้ปกครองเครือข่าย	จำนวน ๕๐ คน
	รวม ๑๖๕ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาทบทวนเอกสารและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

๑) ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

๒) ตอนที่ ๒ สภาพปัจจัยการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๓ ระดับ (rating scale)^๑ จำแนกเป็น ๕ ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านชุมชน และ ปัจจัยด้านทรัพยากร โดยผู้วิจัยได้ กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น ๓ ระดับ ดังนี้ มาก ปานกลาง และน้อย

๓) ตอนที่ ๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๓ ระดับ (rating scale) จำแนกเป็น ๕ ด้านตามตัวแปรตาม ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เป็น ๓ ระดับ ดังนี้ มาก ปานกลาง และน้อย

๓.๓ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

๑) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒) กำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม

๓) รวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถาม

๔) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาค่า (IOC) และนำมาปรับปรุงตามข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไป ทดลองเก็บกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .๐๕

๕) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้ว นำแบบสอบถามที่แก้ไข ทำเป็นเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง

---

^๑ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพฯ ; บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๗๔.

๓.๕ การแปลผล

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น ๓ ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, ๒๕๕๒, หน้า ๗๔) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๐๐ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๕ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๕ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริงในระดับน้อย

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น ๓ ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, ๒๕๕๒, หน้า ๗๔) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๐๐ หมายถึง มีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอด ทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มาก

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๕ หมายถึง มีดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอด ทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๕ หมายถึง มีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอด ทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง น้อย

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละกับแบบสอบถามประเภทข้อมูลทั่วไป

$$\text{สูตรร้อยละ} = \frac{x}{N} \times 100$$

X คือ จำนวนข้อมูล ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N คือจำนวนข้อมูลทั้งหมด (คน)

๒) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน คะแนนนับ

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนนับ

N แทน จำนวนข้อมูล

๓) ใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

μ แทน ค่าเฉลี่ยของจำนวนประชากร

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนกำลังสองทีละตัว

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน ๑๖๕ ฉบับ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป แบ่งออกเป็น ตอน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สัญลักษณ์แทนค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

μ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

σ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอผลในรูปตารางประกอบความ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ตอนที่ ๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๖๑	๓๗.๐
หญิง	๑๐๔	๖๓.๐
รวม	๑๖๕	๑๐๐.๐

จากตาราง ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๕ คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓ เป็นชาย จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗

ตาราง ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๕	๓.๐
ครู	๘๗	๕๒.๗
บุคลากรทางการศึกษาอื่น	๑๒	๗.๓
คณะกรรมการสถานศึกษา	๑๑	๖.๗
ผู้ปกครองเครือข่าย	๕๐	๓๐.๓
รวม	๑๖๕	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูหรือเทียบเท่า จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗ รองลงมาได้แก่ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ รองลงมาได้แก่บุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ รองลงมาได้แก่

คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ และผู้บริหาร จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐ ตามลำดับ

ตาราง ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกประสบการณ์

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
๑-๕ ปี	๘๖	๕๒.๑
๖-๑๐ ปี	๔๑	๒๔.๘
๑๑-๑๕ ปี	๑๒	๗.๓
๑๖-๒๐ ปี	๑๔	๘.๕
มากกว่า ๒๐ ปี	๑๒	๗.๓
รวม	๑๖๕	๑๐๐.๐

จากตาราง ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน ๑๖๕ คน พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน ดังนี้ ๑-๕ ปี จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑ ๖-๑๐ ปี จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘ ๑๑-๑๕ ปี จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓ ๑๖-๒๐ ปี จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕ และ มากกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ซึ่งวิเคราะห์โดยรวมและเป็นรายด้านรวม ๕ ด้าน

๑. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ๕ ด้าน

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ แสดงปัจจัยการบริหารงานวิชาการในภาพรวม

ที่	ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม	μ	σ	ค่าระดับ
๑.	ด้านสภาพของโรงเรียน	๒.๕๒	๐.๔๔	มาก
๒.	ด้านผู้บริหาร	๒.๔๘	๐.๔๕	ปานกลาง
๓.	ด้านครูผู้สอน	๒.๕๕	๐.๔๐	มาก
๔.	ด้านชุมชน	๒.๔๐	๐.๓๘	ปานกลาง
๕.	ด้านทรัพยากร	๒.๔๒	๐.๖๑	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๘	๐.๔๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพของโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๒$ ด้านผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$ ด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๕$ ด้านชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๐$ ด้านทรัพยากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$

๒. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านคุณภาพโรงเรียน
ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๕ ดังนี้

ตาราง ๔.๕ แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านสภาพของโรงเรียน

ข้อที่	ปัจจัยการบริการงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๑.	การจัดโครงสร้างการบริหาร โรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ	๒.๕๐	๐.๕๐	มาก
๒.	จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน	๒.๔๓	๐.๕๔	ปานกลาง
๓.	การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ	๒.๖๘	๐.๕๒	มาก
๔.	การจัดเตรียมสื่อ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ	๒.๖๕	๐.๕๒	มาก
๕.	กำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	๒.๖๓	๐.๕๓	มาก
๖.	กำหนดระเบียบปฏิบัติและคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการ	๒.๕๖	๐.๕๕	มาก
๗.	การจัดระบบสารสนเทศด้านการศึกษาของโรงเรียน	๒.๒๘	๐.๕๒	ปานกลาง
๘.	การจัดเตรียม อาคารสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงานวิชาการ	๒.๔๑	๐.๕๕	ปานกลาง
๙.	พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	๒.๔๖	๐.๖๓	ปานกลาง
	รวม	๒.๕๒	๐.๔๔	มาก

จากตาราง ๔.๕ พบว่า ปัจจัยการบริหารงานด้านสภาพของโรงเรียนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๒$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ๕ ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง ๔ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดโครงสร้างการบริหาร โรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๐$ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๖๘$ ด้านการจัดเตรียมสื่อ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๖๕$ ด้านกำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน โดยมีค่า $\mu = ๒.๖๓$ ด้านกำหนดระเบียบปฏิบัติ และคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๖$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

๓. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านผู้บริหาร

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๖ ดังนี้

ตาราง ๔.๖ แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านผู้บริหาร

ข้อที่	ปัจจัยการบริการงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๑๐	มีวิสัยทัศน์ทางการบริหารงานวิชาการ	๒.๖๘	๐.๕๒	มาก
๑๑	การมีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อพัฒนางาน วิชาการในโรงเรียน	๒.๗๐	๐.๕๒	มาก
๑๒	ได้รับการอบรมทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	๒.๔๘	๐.๖๓	ปานกลาง
๑๓	มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ	๒.๓๘	๐.๖๕	ปานกลาง
๑๔	การจัดประชุมปรึกษาหารือ และร่วมกันวางแผนเพื่อ พัฒนางานวิชาการ	๒.๕๑	๐.๕๗	มาก
๑๕	การพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้ปฏิบัติงาน วิชาการ ใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ	๒.๕๐	๐.๕๕	มาก
๑๖	จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิชาการตามศักยภาพ	๒.๖๔	๐.๕๕	มาก
๑๗	มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากร ทุกฝ่าย	๒.๔๑	๐.๖๔	ปานกลาง
๑๘	สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานวิชาการแก่ บุคลากรทุกฝ่าย	๒.๑๕	๐.๗๔	ปานกลาง
๑๙	การมีจิตสำนึกมุ่งมั่นในการบริหารงานวิชาการ	๒.๓๓	๐.๖๕	ปานกลาง
๒๐	มีความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานวิชาการ	๒.๔๔	๐.๖๑	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๘	๐.๔๕	ปานกลาง

จากตาราง ๔.๖ พบว่า ปัจจัยการบริหารงานด้านผู้บริหารโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ๖ ด้าน และอยู่ในระดับมาก ๕ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้าน "ได้รับการอบรมทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน" โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$ ด้าน "มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ" โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๘$ ด้าน "มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากรทุกฝ่าย" โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๑$ ด้าน "สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานวิชาการแก่"

บุคลากรทุกฝ่าย โดยมีค่า $\mu = ๒.๑๕$ ด้านการมีจิตสำนึกมุ่งมั่นในการบริหารงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๓$ ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๔$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด

๔. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านครูผู้สอน

ตาราง ๔.๗ แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านครูผู้สอน

ข้อที่	ปัจจัยการบริการงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๒๑	มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนที่ หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน	๒.๕๕	๐.๕๕	มาก
๒๒	ใช้ความรู้จากการฝึกอบรมหลักสูตรและการสอน มาพัฒนาการเรียนการสอน	๒.๖๐	๐.๕๗	มาก
๒๓	ศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดการ เรียนการสอนจากสื่อและแหล่งวิทยากรอื่น ๆ	๒.๕๗	๐.๖๐	มาก
๒๔	มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่การจัดการเรียนการสอน	๒.๗๐	๐.๔๕	มาก
๒๕	มีความอดทนและความเสียสละในการจัดการ เรียนการสอน	๒.๗๐	๐.๔๗	มาก
๒๖	ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	๒.๖๕	๐.๕๕	มาก
๒๗	ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาเท่าทันสังคมเพื่อปรับปรุงพัฒนาจัดการเรียนการสอน	๒.๗๑	๐.๕๑	มาก
๒๘	การพัฒนาครูทุกคนให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู	๒.๖๗	๐.๕๕	
๒๙	การสร้างเสริมแรงจูงใจครูในการนำประสบการณ์ด้านการสอนมาพัฒนาการเรียนการสอน	๒.๕๒	๐.๕๕	มาก
๓๐	ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนระหว่าง ครูด้วยกันเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผล	๒.๕๕	๐.๕๒	มาก
๓๑	การเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม	๒.๓๔	๐.๖๑	ปานกลาง

๓๒	การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนได้ คิดอย่างอิสระ และเหมาะสมกับผู้เรียน	๒.๖๘	๐.๕๑	มาก
๓๓	การกำหนดวิธีการประเมินการปฏิบัติงานของครูได้ เหมาะสม	๒.๔๘	๐.๕๐	ปานกลาง
รวม		๒.๕๕	๐.๓๕	มาก

จากตาราง ๔.๗ พบว่า ปัจจัยการบริหารงานด้านครูผู้สอนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๕$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ๑๑ ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่ ด้านการเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๔$ ด้านการกำหนดวิธีการประเมินการปฏิบัติงานของครูได้เหมาะสม โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๘$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด

๕. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านชุมชน

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๘ ดังนี้

ตาราง ๔. ๘ แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านชุมชน

ข้อที่	ปัจจัยการบริการงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๓๔	เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่สนใจการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการจัดการศึกษา	๒.๓๒	๐.๖๑	ปานกลาง
๓๕	สถาบันอุดมศึกษาใกล้เคียงมาเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ทางการบริหาร งานวิชาการ	๒.๓๓	๐.๕๖	ปานกลาง
๓๖	ส่งเสริมให้ชุมชน และสถานศึกษาใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมรับรู้การจัด การศึกษาของโรงเรียน	๒.๓๑	๐.๕๓	ปานกลาง
๓๗	เปิดโอกาสให้ชุมชนและสถานศึกษาใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมพัฒนา งานวิชาการ	๒.๒๔	๐.๕๕	ปานกลาง
๓๘	ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา	๒.๔๕	๐.๕๖	ปานกลาง
๓๙	เปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการ ของโรงเรียน	๒.๕๓	๐.๕๖	มาก
๔๐	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนแก่สถานศึกษาและชุมชนอื่น	๒.๔๘	๐.๕๘	ปานกลาง
๔๑	ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรทางวิชาการ	๒.๔๑	๐.๕๑	ปานกลาง
๔๒	กำหนดแนวทางการบริหารเครือข่ายการบริหารงานวิชาการกับสถาน ศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน	๒.๕๒	๐.๕๕	มาก
	รวม	๒.๔๐	๐.๓๓	ปานกลาง

จากตาราง ๔. ๘ พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านชุมชนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๐$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ๓ ด้าน และอยู่ในระดับน้อย ๒ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านกำหนดแนวทางการบริหารเครือข่ายการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๒$ ด้านเปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการ ของโรงเรียน โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๓$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

๖. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านทรัพยากร
ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๕ ดังนี้

ตาราง ๔.๕ แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านทรัพยากร

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๔๓	วางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อ การบริหารงานวิชาการ	๒.๔๒	๐.๖๒	ปานกลาง
๔๔	ใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบายการศึกษา	๒.๔๔	๐.๖๑	ปานกลาง
๔๕	ส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ได้มีส่วนร่วม ให้คำแนะนำ การบริหารงานวิชาการ	๒.๓๕	๐.๖๗	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๒	๐.๖๑	ปานกลาง

จากตาราง ๔.๕ พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ด้านทรัพยากรโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๒$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้ ด้านใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๔$ ด้านส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ได้มีส่วนร่วม ให้คำแนะนำ การบริหารงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๕$

ตอนที่ ๓ ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ซึ่งวิเคราะห์โดยรวมและเป็นรายด้านรวม ๕ ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ ซึ่งวิเคราะห์โดยรวมและเป็นรายด้านรวม ๕ ด้าน

๑. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ๕ ด้าน

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในภาพรวม

ที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม	μ	σ	ค่าระดับ
๑	ด้านการวางแผนงานวิชาการ	๒.๔๕	๐.๕๐	ปานกลาง
๒	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	๒.๕๓	๐.๔๗	มาก
๓	ด้านจัดการเรียนการสอน	๒.๕๐	๐.๕๐	มาก
๔	ด้านการนิเทศการศึกษา	๒.๓๘	๐.๖๐	ปานกลาง
๕	ด้านการประเมินผล	๒.๔๑	๐.๕๖	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๕	๐.๔๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๕$

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๓$ ด้านจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๐$ ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๕$ ด้านการนิเทศการศึกษามีการดำเนินงานอยู่ระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๘$ ด้านการประเมินผลมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๑$

๑. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านการวางแผนงาน
วิชาการ

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๑ ดังนี้

ตาราง ๔.๑๑ แสดงการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงาน
วิชาการ

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๑	การศึกษาโครงสร้างและจุดมุ่งหมายหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๔๔	๒.๓๕	๐.๕๕	ปานกลาง
๒	การระดมความคิดและร่วมวางแผนของผู้เกี่ยวข้อง	๒.๔๐	๐.๕๖	ปานกลาง
๓	การจัดทำรายละเอียดกิจกรรมการศึกษา	๒.๔๑	๐.๖๕	ปานกลาง
๔	การจัดทำแผนปฏิบัติงานและ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๒.๔๘	๐.๕๕	ปานกลาง
๕	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ	๒.๖๘	๐.๕๔	มาก
๖	การดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง	๒.๓๔	๐.๕๕	ปานกลาง
๗	การประเมินแผนงานที่ปฏิบัติ	๒.๔๓	๑.๖๐	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๕	๐.๕๐	ปานกลาง

จากตาราง ๔.๑๑ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๕$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ๖ ด้าน และอยู่ในระดับน้อย ๑ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ โดยมีค่า $\mu = ๒.๖๘$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

๒. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านการบริหาร

จัดการหลักสูตร

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๒ ดังนี้

ตาราง ๔. ๑๒ แสดงการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๘	กำหนดกระบวนการและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร	๒.๕๔	๐.๕๑	มาก
๙	คัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดำเนินงานบริหารหลักสูตร	๒.๕๖	๐.๔๙	มาก
๑๐	ประชุมอบรมปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร	๒.๕๔	๐.๕๐	มาก
๑๑	การจัดเตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษามา สนับสนุน	๒.๕๕	๐.๕๑	มาก
๑๒	การบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๒.๕๒	๐.๕๘	มาก
๑๓	ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร	๒.๕๕	๐.๕๑	มาก
๑๔	สรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตร	๒.๔๕	๐.๔๙	ปานกลาง
	รวม	๒.๕๓	๐.๔๗	มาก

จากตาราง ๔. ๑๒ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๓$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ๖ ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านสรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตร โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๕$ ส่วนรายด้านอื่น ๆ มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากทั้งหมด

๓. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านจัดการเรียน

การสอน

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๓ ดังนี้

ตาราง ๔. ๑๓ แสดงการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านจัดการเรียน
การสอน

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๑๕	กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา	๒.๔๒	๐.๕๖	ปานกลาง
๑๖	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนให้กับ ครูผู้สอน	๒.๖๘	๐.๕๔	มาก
๑๗	จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถ และ ตรงวุฒิ	๒.๖๗	๐.๕๖	มาก
๑๘	การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้ให้ครูและนักเรียนได้ ค้นคว้าเพิ่มเติม	๒.๖๖	๐.๕๗	มาก
๑๙	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	๒.๓๕	๐.๖๖	ปานกลาง
๒๐	ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูและการบันทึก ผลการเรียนของผู้เรียน	๒.๔๑	๐.๕๖	ปานกลาง
๒๑	ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง การจัดการเรียนรู้	๒.๓๘	๐.๖๒	ปานกลาง
๒๒	สรุปผลและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน	๒.๔๑	๐.๖๕	ปานกลาง
	รวม	๒.๕๐	๐.๕๐	มาก

จากตาราง ๔. ๑๓ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านจัดการเรียนการสอนโดย
ภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า $\mu = ๒.๕๐$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี
การดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง ๕ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน โดยมีค่า
 $\mu = ๒.๖๘$ ด้านจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถ และตรงวุฒิ โดยมีค่า $\mu =$
 ๒.๖๗ การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้ให้ครูและนักเรียนได้ ค้นคว้าเพิ่มเติม โดยมีค่า $\mu =$
 ๒.๖๖ ส่วนรายด้านอื่น ๆ มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

๔. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านการนิเทศ

การศึกษา

ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๓ ดังนี้

ตาราง ๔. ๑๔ แสดงการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศ การศึกษา

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๒๓	จัดทำขั้นตอนและวิธีการนิเทศ ให้ครูผู้สอนทราบ	๒.๓๕	๐.๓๖	ปานกลาง
๒๔	อบรมปฏิบัติการเพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้	๒.๔๑	๐.๖๐	ปานกลาง
๒๕	ตรวจเยี่ยมสังเกต การเรียนการสอนในชั้นเรียน	๒.๓๖	๐.๖๑	ปานกลาง
๒๖	ให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อให้การช่วยเหลือ	๒.๒๓	๐.๓๑	ปานกลาง
๒๗	ประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ	๒.๔๕	๐.๖๓	ปานกลาง
๒๘	การสรุปผลและรายงานผล	๒.๔๔	๐.๖๒	ปานกลาง
	รวม	๒.๓๘	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตาราง ๔. ๑๓ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษาโดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๓๘$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

๕. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน ด้านการประเมินผล
ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑๔ ดังนี้

ตาราง ๔. ๑๕ แสดงการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผล

ข้อที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ค่าระดับ
๒๙	กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดผลและ ประเมินผล	๒.๓๕	๐.๖๑	ปานกลาง
๓๐	จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ มาสนับสนุนการดำเนินงาน	๒.๓๕	๐.๕๘	ปานกลาง
๓๑	การจัดประชุมปรึกษาหารือผู้บริหาร ครูและนักเรียน เพื่อให้มีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล	๒.๔๔	๐.๖๒	ปานกลาง
๓๒	การส่งเสริมให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมการวัดผลและ ประเมินผลได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	๒.๔๐	๐.๖๓	ปานกลาง
๓๓	การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากพฤติกรรม การ เรียนของผู้เรียน	๒.๔๓	๐.๖๓	ปานกลาง
๓๔	สรุปผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	๒.๓๖	๐.๖๐	ปานกลาง
๓๕	จัดทำระบบสารสนเทศการวัดผลและประเมินผล การ เรียนการสอนเพื่อตรวจสอบพัฒนา	๒.๔๔	๐.๖๑	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๑	๐.๕๖	ปานกลาง

จากตาราง ๔. ๑๕ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการประเมินผลโดย
ภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า $\mu = ๒.๔๑$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่ามีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาท ยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษา ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และ ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๕ คน ครู จำนวน ๘๗ คน บุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน ๑๒ คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน ๑๑ คน และผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน ๕๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๖๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ใช้ แบบสอบถามทั้งสิ้น ๑๖๕ ฉบับ โดยเป็นประชากรตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย ได้รับ แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ครบทั้งหมด แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

๑) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ตำแหน่งหน้าที่ส่วนมากเป็นครู และมีประสบการณ์ในการทำงาน ในโรงเรียน ๑-๕ ปี และ ๑๖-๒๐ ปี

๒) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ พบว่าโดยภาพรวม และเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสภาพของโรงเรียน และด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(๑) ด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน ในเรื่องความพร้อมของโรงเรียน ประเด็นในการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ การจัดเตรียมสื่อ

อุปกรณ์ การกำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการ และการกำหนดระเบียบปฏิบัติ และคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

(๒) ด้านผู้บริหาร ประเด็นการมีวิสัยทัศน์ทางการบริหาร การมีความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อพัฒนางานวิชาการ การร่วมวางแผนพัฒนางานวิชาการ รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่าย และจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามความสามารถ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมการเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

(๓) ด้านครูผู้สอน ประเด็นการมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่ การจัดการเรียนการสอน และการมีความอดทนและเสียสละในการจัดการเรียนการสอนการได้รับการส่งเสริมให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมครูได้พัฒนาตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และแทบทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และการกำหนดวิธีการประเมินการปฏิบัติงานของครูได้เหมาะสม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยภาพรวมแล้วด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

(๔) ด้านชุมชน ประเด็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการของโรงเรียน และกำหนดแนวทางบริหารเครือข่ายการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน มีการปฏิบัติในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

(๕) ด้านทรัพยากร โดยภาพรวมทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

๓) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวม มีการกำหนดการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตรในประเด็นการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดำเนินการบริหารหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอน ในประเด็น จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถ และตรงตามวุฒิ และประเด็นการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้ให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม เป็นต้น ถือได้ว่ามีในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนงานวิชาการ การนิเทศการศึกษาและด้านการประเมินผลมีการดำเนินงานในระดับปานกลางดังกล่าวมาแล้วเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(๑) ด้านการวางแผนงานวิชาการ ประเด็นการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ประเด็นอื่น ๆ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวม ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการมีการดำเนินงาน ปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในระดับปานกลาง

(๒) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เฉพาะประเด็นด้านการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

(๓) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนมีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ในประเด็นจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน ด้านจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถ และตรงตามวุฒิ และการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้ครู และผู้เรียน ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม

(๔) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้าน การนิเทศการศึกษามีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน

(๕) ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลมีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน เช่นกัน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๑) จากข้อค้นพบที่ว่าปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ โดยภาพรวมและเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสภาพของโรงเรียน และด้านครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีการดำเนินการเองตามความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียน แม้ว่าโรงเรียนจะมีเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ดูแลก็ตาม การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนดังกล่าว ก็ยังคงมีลักษณะที่เป็นการรับผิดชอบเฉพาะของโรงเรียน การบริหารจัดการจึงมีความคล่องตัวเป็นในทิศทางเดียวกันกับที่ผู้บริหารกำหนดและคณะกรรมการกำหนด ส่งผลให้มีการปฏิบัติในระดับปานกลางดังกล่าว ในส่วนของสภาพทั่วไปของโรงเรียน และด้านครูผู้สอนนั้น มีการปฏิบัติในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน จัดเตรียมสื่อ การจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ และเหมาะสมกับผู้เรียน ครูมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่ การจัดการ เรียนการสอน และมีความอดทน มีความเสียสละในการจัดการเรียนการสอนการส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนระหว่างครูด้วยกันเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชนแดน สมบุตร ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะดำเนินการบริหารจัดการเองตามความพร้อมและศักยภาพของแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ในเกือบทุกด้าน ส่วนด้านชุมชนนั้นปรากฏให้เห็นว่ามีการมีการร่วมมือกันหรือสนับสนุนส่งเสริมกันในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับน้อย อาจเกิดจากความเชื่อของชุมชนที่เชื่อว่าชุมชนไม่สมควรที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นภารกิจเฉพาะของพระสงฆ์ท่านั้น จึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

๒) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านสภาพของโรงเรียนประเด็นการจัดโครงสร้างการบริหาร โรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดเตรียมสื่อ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการ

บริหารงานวิชาการ กำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน กำหนดระเบียบปฏิบัติและคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารงานได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินงานด้วย โดยในแต่ละปีการศึกษาโรงเรียนจะมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางจัดการศึกษา จัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้รับทราบบทบาทและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและจะได้ร่วมรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านผู้บริหารพบว่า ในเรื่องการมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารงานวิชาการ การมีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน การจัดประชุมหารือ และร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิชาการตามความสามารถ มีการปฏิบัติในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อพัฒนางานวิชาการ ทุ่มเทเสียสละและมีศรัทธาที่แรงกล้าในการบริหารงานวิชาการให้ได้ผลตามเป้าหมาย นอกจากนี้ยังสามารถแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำที่บริหารงานด้วยหลักเหตุและผลที่ดี เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติตาม มีความเป็นนักประชาธิปไตยยอมรับความคิดเห็นศักยภาพความรู้ และความสามารถ ที่แตกต่างกันของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย มีประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ อันเนื่องมาจากเป็นผู้บริหารที่ได้รับการคัดสรรมาอย่างดี สามารถสร้างศรัทธาแก่ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านครูผู้สอน พบว่าเกือบทุกประเด็น เช่น มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่การจัดการเรียนการสอน มีความอดทนและความเสียสละในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และการกำหนดวิธีการประเมิน

การปฏิบัติงานของครูได้เหมาะสม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนทั้งหมดได้รับการส่งเสริมและมีแรงจูงใจในการนำประสบการณ์ด้านการสอนมาพัฒนาการเรียนการสอน และศรัทธาในวิชาชีพที่จะทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ จึงมีความอดทนเสียสละ รวมทั้งมีความรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการของลูกศิษย์ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ศิษย์ ทำให้ครูมีกำลังใจและเต็มใจที่จะทำหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านชุมชน ในเรื่องการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการของโรงเรียน และกำหนดแนวทางบริหารเครือข่ายการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมแล้วมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาอื่น เข้ามาใช้บริการหรือการประชาสัมพันธ์พันธกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนก็ยังคงมีการดำเนินการอาจไม่ครอบคลุมและต่อเนื่องแก่ชุมชนมากนัก ในขณะที่เดียวกันชุมชนเองที่อาจมีทัศนคติต่อโรงเรียนว่าไม่สมควรนักที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการมากเกินไป ด้วยพิจารณาว่าเป็นเรื่องของครูอาจารย์ ที่ชาวบ้านไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง นอกจากการขอความร่วมมือบางอย่างเป็นครั้งคราว

จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านทรัพยากร ในเรื่องการวางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ ใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ได้มีส่วนร่วมให้คำแนะนำการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความชำนาญในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีที่ชำรุดบ่อยจึงทำให้บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เห็นความจำเป็นของสื่อเทคโนโลยีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนา เส็งเรียบ ได้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้ ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ปัจจัยด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ และ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ เอิบกมล ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นผู้นำในการทำงาน มีความสามารถบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีการดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ และเป็น ปัจจัยด้านการเงิน การเบิกจ่ายสะดวกรวดเร็ว มีการแจ้งสภาพการเงินให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบเป็นประจำ ปัจจัยด้านชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการ โรงเรียนจากครู และผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

๓) จากข้อค้นพบที่ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านเกือบทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอนที่มีการมีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโดยภาพรวมของการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้จัดดำเนินการทุกเรื่องนับตั้งแต่การวางแผนงานวิชาการ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการประเมินผลอย่างมีระบบแบบแผนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอน มีผลการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีการร่วมกัน กำหนดคกกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร และรับรู้เป็นแนวทางเดียวกัน นำมาปฏิบัติตลอดปีการศึกษา ในข้อค้นพบนี้ พิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นความสำคัญแรก ๆ ที่ได้รับจากแบบสอบถาม อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการจัดหลักสูตรถือเป็นความรับผิดชอบ ของผู้บริหาร และครูอาจารย์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยตรงในโรงเรียน นอกจากนี้หากครูผู้สอน มีการพัฒนาให้มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี ได้แก่ การมีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่ การจัดการเรียนการสอน การมีความอดทนและเสียสละในการจัดการเรียนการสอน มีความสามารถ ออกแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย การใช้ความรู้ความสามารถจากการฝึกอบรมหลักสูตร และการสอนมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การใฝ่ศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดการเรียนการสอน จากสื่อ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ รวมถึงการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ก็จะส่งผลให้ครูมีความมั่นใจและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกิดประสิทธิผลสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมร อมโร (เพ็ญศักดิ์) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการ

บริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตคูสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต ๑ ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่องรวดเร็วและมีประสิทธิผลมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญต่อการจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผลมากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ความสำคัญต่อการผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ได้เองสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด และให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษาอย่างมีระบบมากที่สุด ทั้งเห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) จากผลการวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนงาน วิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น เช่น การระดมความคิดและร่วมวางแผนของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการมอบหมายงานแก่ครูที่นอกเหนือจากงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้เท่าที่จำเป็น จัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้บริหารเองควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้าน และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนซึ่งเป็นหลักสูตรที่อาจจะสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ และสร้างฐานการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพ ดังนั้นการให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมจึงย่อมจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด เพราะผู้ปกครองและชุมชนย่อมรู้ถึงสภาพและความต้องการที่แท้จริงของตนเอง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารอื่น ๆ

๒) การศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลอื่น ๆ กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารอื่น ๆ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ

กนกนันท์ วรรณภาส. ๒๕ ข้อที่ไม่ควรผิดพลาดของครูยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : เอกซเปอร์เนท, ๒๕๔๐.

กมล ภูประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร : เสริมสินพีรเพชรชิสเต็ม, ๒๕๔๗.

กรมวิชาการ. คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๖.

กรมวิชาการ. กองวิจัยทางการศึกษา. สรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของเด็กไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร : ๒๕๕๐.

กิติมา ปรีดีคิดล. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, ๒๕๓๒.

กุลชลี คำชาย. ครูยุคใหม่ คิดใหม่ ทำใหม่ : บัญญัติ ๑๐ ประการ กรุงเทพมหานคร : เอกซเปอร์เนท., ๒๕๔๐.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๔๑.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. คู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๓๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๓๖.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สกศ, ๒๕๔๕.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา** กรุงเทพมหานคร :
 บুক พอยน์, ๒๕๔๕.
- ฉัตรชัย อรรถนันท์. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พิษณุโลก, ๒๕๒๕.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร,
 ๒๕๓๘.
- คุณฤณี พงศ์ศาสตร์. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารหลักสูตร และ
 การนำไปใช้**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๘.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร
 : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.
- นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา Academic Adminisstration
 in Secondary School**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง, ๒๕๔๔.
- นรา สมประสงค์ (บรรณาธิการ). **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร
 การศึกษา หน่วยที่ ๑-๔**.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔.
- นิพนธ์ กิनावงศ์. **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา**.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๓๓
- บัญชา แก้วส่อง. **องค์การ : การจัดการและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : อักษรา
 พัฒนา, ๒๕๔๕.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพมหานคร : สิริวิริยาสาสน์, ๒๕๓๗.
- ปราชญ์ กล้าพจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา** กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม
 กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๖.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา**. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์
 สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๒.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๕.
- ไพโรจน์ มงคลสินธุ์. **ประสิทธิผลของการสอน**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๔๑.

ยินดี เงินสะอาด. “การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง”. วิทยานิพนธ์นิพนธ์ กศ.ม.. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒสงขลา, ๒๕๓๑.

รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณราช. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ. ใน นรา สมประสงค์ บรรณาธิการ. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๕-๑๒ นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๔.

รุ่งรัชดาพร เวหชาติ ดร.. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๑.

รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อาร์ตกราฟฟิค, ๒๕๓๘.

วัลลภ กันทรัพย์. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอน และการสอนที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๔.

วิโรจน์ สารรัตตะ. ผู้บริหารโรงเรียน สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๘.

วิโรจน์ สารรัตตะ. การบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๖.

ศิริพงษ์ เสภาเกษ. หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บুক พอยท์, ๒๕๔๗.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ ทฤษฎีองค์การ กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

สนอง เครือมากับวิสิฐ วงศ์จิตราท. คู่มือ และปฏิบัติการ. นครสวรรค์ : วิสุทธีการพิมพ์, ๒๕๓๒.

สมใจ ลักษณ์ะ. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๒.

สมเดช สีแสง. คู่มือปฏิบัติราชการ และเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา. ม.ป.ท., ๒๕๓๘.

สวัสดิ์ สายประสิทธิ์. มงคล สำอาง และสมบูรณ์ วัฒนวรพงศ์. คู่มือสอบและปฏิบัติราชการ ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยฯ ทุกตำแหน่ง. กรุงเทพมหานคร : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิคอาร์ต, ๒๕๓๕.

สันติ บุญภิรมย์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานครฯ : บুক พอยท์, ๒๕๕๒.

เสนาะ ดิยาวัว. หลักการบริหาร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง. พิมพ์ครั้งที่ ๒ บุรีรัมย์ :
โรงพิมพ์วินัย, ๒๕๔๗.

อัมพร ปั่นศรี. วิชาบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๒.

อาคม จันทสุนทร. ชุดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องการวางแผน และ
การบริหารงานโรงเรียน. อุบลราชธานี : สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด
อุบลราชธานี, ๒๕๓๗.

อำนาจ จันทรแป้น. การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน. เชียงใหม่ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๒.

อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โอเดียน
สโตร์, ๒๕๓๗.

อุทัย ธรรมเตโช. คู่มือสอบเลื่อนระดับข้าราชการ เล่ม ๓ กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์,
๒๕๓๑.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

หน่วยตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : สำนักพัฒนาระบบงบประมาณ. ประสิทธิภาพ.
[Online]. Available : http://www.bb.go.th/faq2/read_wbasp?id=2160 ออนไลน์.(๒๘
พฤษภาคม ๒๕๕๓).

(๓) วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย

กันทิมา โชคสุชาติ. “ประสิทธิผลการบริหารแผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา. ครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๖.

จุไรรัตน์ เอิบกมล. “การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๔.

บุญส่ง พุทธิรักษ์พงศ์. “การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่”.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

ประกอบ กุญโพนธ์. “การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** ภาควิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕.

พระมหาชนแดน สมบุตร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘.

พระมหาภูมินทร์ สารทโร (อุ้นอุทรณ์) . “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.นครมหานคร เขต ๓” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระวงศ์เพชร ชินวโร (เพชรสวรรค์) “การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคป่าสัก นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระสมร อมโร (เพลิงศึก) “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตคูสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.นครมหานคร เขต ๑” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒

พัฒนา เล็งเรียบ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๕.

สวัสดิ์ พานกลาง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๒๕๔๖.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต ๑

คำชี้แจงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต ๑

๒. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ ๓ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

๓. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่น คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองเครือข่าย ของโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ จำนวน ๑๖๕ คน

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมของความสำเร็จ ซึ่งจะไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแบบสอบถาม แต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี

พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี)
นิติศตปริญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ : สภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงตามสภาพของท่าน

สำหรับผู้วิจัย

๑. เพศ

๑) ชาย

๒) หญิง

๒. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน

๑) ผู้บริหาร

๒) ครู

๓) บุคลากรทางการศึกษาอื่น

๔) คณะกรรมการสถานศึกษา

๕) ผู้ปกครองเครือข่าย

๓. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน/เป็นคณะกรรมการในโรงเรียนป้อมนาคราชสวนยานนท์

๑) ๑-๕ ปี

๒) ๖-๑๐ ปี

๓) ๑๑-๑๕ ปี

๔) ๑๖-๒๐ ปี

๕) มากกว่า ๒๐ ปี

ตอนที่ ๒ : สภาพปัจจัยการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง
เกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โดยพิจารณาตามระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริงที่
ปรากฏในโรงเรียนของท่าน เกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักของปัจจัยการบริหารงานวิชาการ มี
ความหมายดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง ระดับปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับ มาก

ระดับ ๒ หมายถึง ระดับปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ ๑ หมายถึง ระดับปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับ น้อย

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
ด้านสภาพของโรงเรียน				
(๑) การจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ				
(๒) จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน				
(๓) การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ				
(๔) การจัดเตรียมสื่อ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ				
(๕) กำหนดนโยบายพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน				
(๖) กำหนดระเบียบปฏิบัติและคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการ				
(๗) การจัดระบบสารสนเทศด้านการศึกษาของโรงเรียน				
(๘) การจัดเตรียม อาคารสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงานวิชาการ				
(๙) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้				
ด้านผู้บริหาร				
(๑๐) มีวิสัยทัศน์ทางการบริหารงานวิชาการ				
(๑๑) การมีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน				
(๑๒) ได้รับการอบรมทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน				

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
(๑๓) มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ				
(๑๔) การจัดประชุมปรึกษาหารือ และร่วมกันวางแผนเพื่อ พัฒนางานวิชาการ				
(๑๕) การพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้ปฏิบัติงานวิชาการ ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ				
(๑๖) จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิชาการตามศักยภาพ				
(๑๗) มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากรทุกฝ่าย				
(๑๘) สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานวิชาการแก่ บุคลากรทุกฝ่าย				
(๑๙) การมีจิตสำนึกมุ่งมั่นในการบริหารงานวิชาการ				
(๒๐) มีความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานวิชาการ				
ด้านครูผู้สอน				
(๒๑) มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน				
(๒๒) ใช้ความรู้จากการฝึกอบรมหลักสูตรและการสอน มาพัฒนาการเรียนการสอน				
(๒๓) ศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดการ เรียนการสอนจากสื่อและ แหล่งวิทยาการอื่น ๆ				
(๒๔) มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่การจัดการ เรียนการสอน				

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
(๒๕) มีความอดทนและความเสียสละในการจัดการเรียนการสอน				
(๒๖) ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน				
(๒๗) ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาเท่าทันสังคมเพื่อปรับปรุงพัฒนาจัดการเรียนการสอน				
(๒๘) การพัฒนาครูทุกคนให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู				
(๒๙) การสร้างเสริมแรงจูงใจครูในการนำประสบการณ์ด้านการสอนมาพัฒนาการเรียนการสอน				
(๓๐) ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนระหว่างครูด้วยกันเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผล				
(๓๑) การเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม				
(๓๒) การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ และเหมาะสมกับผู้เรียน				
(๓๓) การกำหนดวิธีการประเมินการปฏิบัติงานของครูได้เหมาะสม				
ด้านชุมชน				
(๓๔) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่สนใจการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการ จัดการศึกษา				
(๓๕) สถาบันอุดมศึกษาใกล้เคียงมาเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ				
(๓๖) ส่งเสริมให้ชุมชน และสถานศึกษาใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมรับรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน				

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ หรือสภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
(๓๗) เปิดโอกาสให้ชุมชนและสถานศึกษาใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมพัฒนางานวิชาการ				
(๓๘) ร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา				
(๓๙) เปิดโอกาสให้สถานศึกษาใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการของโรงเรียน				
(๔๐) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนแก่สถานศึกษาและชุมชนอื่น				
(๔๑) ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรทางวิชาการ				
(๔๒) กำหนดแนวทางบริหารเครือข่ายการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน				
ด้านทรัพยากร				
(๔๓) วางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ				
(๔๔) ใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษา				
(๔๕) ส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาได้มีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การบริหารงานวิชาการ				

ตอนที่ ๓ : ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง **สภาพที่เป็นจริง** ของตัวชี้วัด ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยพิจารณาตามสภาพที่เป็นจริงใน โรงเรียนของท่านเกณฑ์การพิจารณาคำนำหน้านักของตัวชี้วัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความหมาย ดังนี้

- ระดับ ๓ หมายถึง มีผลสำเร็จจากการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มาก
- ระดับ ๒ หมายถึง มีผลสำเร็จจากการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ปานกลาง
- ระดับ ๑ หมายถึง มีผลสำเร็จจากการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง น้อย

ตัวชี้วัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
การวางแผนงานวิชาการ				
(๑) การศึกษาโครงสร้างและจุดมุ่งหมายหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๔๔				
(๒) การระดมความคิดและร่วมวางแผนของผู้เกี่ยวข้อง				
(๓) การจัดทำรายละเอียดกิจกรรมการศึกษา				
(๔) การจัดทำแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน				
(๕) การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ				
(๖) การดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง				
(๗) การประเมินแผนงานที่ปฏิบัติ				
การบริหารจัดการหลักสูตร				
(๘) กำหนดกระบวนการและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร				
(๙) คัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดำเนินงานบริหารหลักสูตร				
(๑๐) ประชุมอบรมปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร				
(๑๑) การจัดเตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษามา สนับสนุน				
(๑๒) การบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน				
(๑๓) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร				
(๑๔) สรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตร				
ด้านจัดการเรียนการสอน				
(๑๕) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา				
(๑๖) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้กับ ครูผู้สอน				
(๑๗) จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถ และตรงวุฒิ				
(๑๘) การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้ให้ครูและผู้เรียน ได้ คั้นคว้าเพิ่มเติม				

ตัวชี้วัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง			
	๓	๒	๑	ผู้วิจัย
(๑๙) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน				
(๒๐) ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูและการบันทึกผลการเรียนของผู้เรียน				
(๒๑) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง การจัดการเรียนรู้				
(๒๒) สรุปผลและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน				
การนิเทศการศึกษา				
(๒๓) จัดทำขั้นตอนและวิธีการนิเทศ ให้ครูผู้สอนทราบ				
(๒๔) อบรมปฏิบัติการเพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้				
(๒๕) ตรวจสอบสังเกต การเรียนการสอนในชั้นเรียน				
(๒๖) ให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อการช่วยเหลือ				
(๒๗) ประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ				
(๒๘) การสรุปผลและรายงานผล				
การประเมินผล				
(๒๙) กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดผลและ ประเมินผล				
(๓๐) จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ มาสนับสนุนการดำเนินงาน				
(๓๑) การจัดประชุมปรึกษาหารือผู้บริหาร ครูและผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล				
(๓๒) การส่งเสริมให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมการวัดผลและประเมินผลได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่				
(๓๓) การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน				
(๓๔) สรุปผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน				
(๓๕) จัดทำระบบสารสนเทศการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบพัฒนา				

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค

หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๕

คณะกรรมการ

๑๑๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๕๘, ๐๘-๑๘๓๘-๒๔๑๖

๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ. พิเศษ ดร. วิชชุดา หุ่นวิไล

ด้วย พระมหาบุญเสริม ฆมุตินฺฺโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการ

คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๐๕

คณะครุศาสตร์

๑๑๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๑๘๓๘-๒๔๑๖

๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. กิตติ กอบัวแก้ว

ด้วย พระมหาบุญเสริม ฐมมทินฺโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการ

คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกออก

๑๑๐

ส่วนงาน ..... คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๔๓๓-๖๕๘๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๕

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร. อินตา ศิริวรรณ

ด้วย พระมหาบุญเสริม ทุมมทินโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสawatyanon ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ้	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการ

คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ้)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกออก

๑๑๑

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๔๓๓-๖๕๕๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ /๑๕ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร. ขวาล ศิริวัฒน์

ด้วย พระมหาบุญเสริม ฐมฺมทินฺโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการ

คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บันทึกออก

๑๑๒

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์ มจร. วัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ โทร./โทรสาร. ๐-๒๔๓๓-๖๕๕๘

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๕

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ. บุญเลิศ จิรภัทร์

ด้วย พระมหาบุญเสริม ชมมทินโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. ลิน งามประโคน	กรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๑๖

คณะครุศาสตร์

๑๑๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุทธาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๓

๒๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑๖๕ ชุด

ด้วย พระมหาบุญเสริม ทุมมทินโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ	กรรมการ
๓. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการ

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ /๐๘

คณะครุศาสตร์

๑๑๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. / Fax. ๐-๒-๔๓๓-๖๕๘๘, ๐๘-๔๑๐๔-๔๒๓๓

๑๓ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย พระมหาบุญเสริม ทุมมทินโน (ทองศรี) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑: FACTORS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION EFFECTIVE OF THE POMNAKARACHSAWATYANON SCHOOL IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA OFFICE 1” หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ่ กรรมการ
๓. ผศ. ดร. สีน งามประโคน กรรมการ

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปุ่)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์
ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ** : พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี)
- เกิด** : ๖ กันยายน ๒๕๑๘
- ภูมิลำเนา** : อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
- อุปสมบท** : พ.ศ. ๒๕๔๐ ณ วัดพระสมุทรเจดีย์
อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
โดยมี พระครูสมุทรปัญญาคุณ เป็นพระอุปัชฌาย์
- การศึกษา** : นักธรรมชั้นเอก
: เปรียญธรรม ๕ ประโยค สำนักเรียนคณะจังหวัดสมุทรปราการ
: อนุปริญาตศิลปศาสตร์ (การพัฒนาชุมชน)
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
: ศีษษาศาสตรบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- หน้าที่การงาน** : เป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ
: เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
สำนักเรียนคณะจังหวัดสมุทรปราการ
: เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
- เข้าศึกษา** : ๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
- สำเร็จการศึกษา** : ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔
- ที่อยู่ปัจจุบัน** : วัดพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๕๐